

สาขาวิชานิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช

การสอนเสริมครั้งที่ 1
หน่วยที่ 1 - 7

41216

เอกสารประกอบการสอนเสริมชุดวิชา

กฎหมายอาญา:

ภาคบทบัญญัติทั่วไป
ความผิด และลหุโทษ

Criminal Law:
General Principles,
Offenses and Petty Offenses

สงวนลิขสิทธิ์

เอกสารประกอบการสอนเสริมชุดวิชา กฎหมายอาญา การสอนเสริมครั้งที่ 1
จัดทำขึ้นเพื่อเป็นบริการแก่นักศึกษาในการสอนเสริม

จัดทำต้นฉบับ : คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชา

บรรณาธิการ/ออกแบบ : หน่วยผลิตสื่อสอนเสริม ศูนย์โสตทัศนศึกษา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ภาคการศึกษา 1/2565 จัดทำใหม่

แผนการสอนเสริม

ครั้งที่ 1

การสอนเสริมชุดวิชา 41216 กฎหมายอาญา: ภาคทฤษฎีทั่วไป ความผิด และโทษ

การสอนเสริมครั้งที่ 1 หน่วยที่ 1 - 7

รายชื่อหน่วยที่สอนเสริม

- หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายอาญาและการใช้บังคับกฎหมายอาญา
- หน่วยที่ 2 ความรับผิดทางอาญา
- หน่วยที่ 3 การพยายามกระทำความผิด
- หน่วยที่ 4 เหตุยกเว้นความผิด เหตุยกเว้นโทษ เหตุลดโทษ
- หน่วยที่ 5 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิด
- หน่วยที่ 6 โทษ วิธีการเพื่อความปลอดภัย การกระทำความผิดหลายอย่าง การกระทำความผิดอีก อายุความและอื่นๆ
- หน่วยที่ 7 ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคง

วัตถุประสงค์

หลังจากนักศึกษาเข้ารับการสอนเสริมแล้ว นักศึกษาสามารถอธิบายสาระสำคัญประเด็นต่อไปนี้ได้

1. เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจลักษณะของกฎหมายอาญา โทษ และหลักทั่วไปเกี่ยวกับ ความรับผิดของกฎหมายอาญา
2. เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจองค์ประกอบในแต่ละฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา
3. เพื่อให้ นักศึกษาสามารถวินิจฉัยการกระทำ ความผิด และฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา

กิจกรรมการสอนเสริม

1. ประเมินผลก่อนการสอนเสริม
2. สรุปสาระสังเขปของประเด็นที่ 1 - 7
3. เปิดโอกาสให้นักศึกษาที่เข้ารับการสอนเสริมซักถามปัญหา
4. ประเมินผลหลังการสอนเสริม

หน่วยที่ 1

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายอาญาและการใช้บังคับกฎหมายอาญา

เอกสารการสอน # 1.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมายอาญา

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมายอาญา

- กฎหมายอาญา คือ กฎหมายที่ว่าด้วยความผิดและโทษ โดยบัญญัติการกระทำความผิดเป็นความผิดอาญา และกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้น
- กฎหมายอาญาเป็นสาขาหนึ่งของอาชญากรรมศาสตร์ (Criminal Science)
- กฎหมายอาญามีความมุ่งหมายในอันที่จะคุ้มครองประโยชน์ของส่วนรวมให้พ้นจากการประทุษร้ายโดยอาศัยการลงโทษเป็นมาตรการสำคัญ
- สิทธิในการลงโทษทางอาญาแก่ผู้กระทำความผิดเป็นสิทธิของรัฐเพียงผู้เดียว

เอกสารการสอน # 1.2 ลักษณะการใช้บังคับกฎหมายอาญา

2. ลักษณะการใช้บังคับกฎหมายอาญา

- กฎหมายอาญาต้องมีบทบัญญัติโดยชัดแจ้ง

มาตรา 2 วรรคแรก “บุคคลจักต้องรับโทษทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้
ในขณะกระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้น
ต้องเป็นโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย”

ข้อสังเกต : แม้ไม่ได้มีบทบัญญัติยกเว้นความผิดไว้เป็นลายลักษณ์อักษรก็นำมาใช้บังคับได้ไม่ขัด
ต่อหลักในมาตรา 2 วรรคแรก แต่ประการใด เช่น จารีตประเพณี หรือความยินยอมของผู้เสียหาย
ซึ่งยกเว้นความรับผิดในบางกรณี

- กฎหมายอาญาต้องตีความโดยเคร่งครัด

ตีความตามตัวอักษรและเจตนารมณ์ของกฎหมายโดยเคร่งครัด

- กฎหมายอาญาย้อนหลังเป็นผลร้ายแก่ผู้กระทำได้

การลงโทษย้อนหลังเป็นผลร้ายแก่ผู้กระทำโดยบัญญัติเป็นความผิดหรือเพิ่มโทษในภายหลังมิได้

เอกสารการสอน # 1.3

การใช้กฎหมายอาญาในส่วนที่เกี่ยวกับเวลา

3. การใช้กฎหมายอาญาในส่วนที่เกี่ยวกับเวลา

กรณีกฎหมายใหม่ยกเลิกความผิดตามกฎหมายเก่า

(มาตรา 2 วรรคสอง มาตรา 3)

- ถ้าขณะนั้นยังไม่มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้คดีนั้นเป็นอันยุติ และถ้าขณะนั้นได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดนั้นเลย ถ้ารับโทษอยู่ก็ให้การลงโทษนั้นสิ้นสุด (มาตรา 2 วรรคสอง)
- สำหรับกรณีกฎหมายใหม่แตกต่างไปจากกฎหมายเก่าให้ใช้บังคับกฎหมายในส่วนที่เป็นคุณแก่ผู้กระทำความผิดไม่ว่าในทางใด (มาตรา 3)
 - กรณีคดียังไม่ถึงที่สุด
 - กรณีคดีถึงที่สุดแล้ว

กรณีวิธีการเพื่อความปลอดภัย

- วิธีการเพื่อความปลอดภัยต้องเป็นวิธีการที่กฎหมายกำหนดไว้ และกฎหมายที่จะใช้บังคับต้องเป็นกฎหมายในขณะศาลพิพากษา (มาตรา 12)
- วิธีการใช้บังคับเพื่อความปลอดภัย (มาตรา 13 - 16)

เอกสารการสอน # 1.4

การใช้กฎหมายอาญาในส่วนที่เกี่ยวกับพื้นที่

4. การใช้กฎหมายอาญาในส่วนที่เกี่ยวกับพื้นที่

4.1 หลักดินแดน (มาตรา 4 - 6)

4.2 หลักอำนาจลงโทษสากล (มาตรา 7)

4.3 หลักบุคคล (มาตรา 8 และมาตรา 9 เป็นข้อยกเว้นของหลักดินแดน)

4.4 การคำนึงถึงคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ (มาตรา 10 และมาตรา 11)

4. การใช้กฎหมายอาญาในส่วนที่เกี่ยวกับพื้นที่ (ต่อ)

4.1 หลักดินแดน (มาตรา 4 - 6)

- ผู้ใดกระทำความผิดในราชอาณาจักรต้องรับโทษตามกฎหมาย (มาตรา 4 วรรคหนึ่ง)
- การกระทำความผิดในเรือไทยหรืออากาศยานไทย ไม่ว่าจะอยู่ ณ ที่ใด ให้ถือว่ากระทำความผิดในราชอาณาจักร (มาตรา 4 วรรคสอง)
- ความผิดใดที่การกระทำแม้แต่ส่วนหนึ่งส่วนใดได้กระทำในราชอาณาจักรก็ดี ผลแห่งการกระทำเกิดในราชอาณาจักรโดยผู้กระทำประสงค์ให้ผลนั้นเกิดในราชอาณาจักร หรือโดยลักษณะแห่งการกระทำผลที่เกิดขึ้นนั้นควรเกิดในราชอาณาจักรหรือย่อมจะเล็งเห็นได้ว่าผลนั้นจะเกิดในราชอาณาจักรก็ดี ให้ถือว่าความผิดนั้นได้กระทำในราชอาณาจักร (มาตรา 5)
- การเตรียมการหรือพยายามกระทำความผิดนอกราชอาณาจักร (มาตรา 5 วรรคสอง)
- ตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนได้กระทำความผิดนอกราชอาณาจักร (มาตรา 6)

4.2 หลักอำนาจลงโทษสากล (มาตรา 7)

รัฐมีอำนาจลงโทษผู้กระทำความผิดนอกราชอาณาจักรได้ในความผิดที่เป็นผลโดยตรงต่อความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร รวมทั้งในระหว่างรัฐต่างๆ โดยไม่คำนึงถึงสัญชาติของผู้กระทำความผิด ได้แก่

- ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร
- ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย
- ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลง เงินตรา ดวงตรา แสตมป์ เอกสาร
- ความผิดเกี่ยวกับเพศ
 - การเป็นธุระจัดหาบุคคลทั้งชายและหญิงเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น (มาตรา 282 และมาตรา 283)
- ความผิดฐานชิงทรัพย์ (มาตรา 339) และความผิดฐานปล้นทรัพย์ (มาตรา 340) ซึ่งได้กระทำในทะเลหลวง

4.3 หลักบุคคล (มาตรา 8)

หลักกฎหมายให้อำนาจรัฐลงโทษคนสัญชาติไทยที่กระทำความผิดต่อกฎหมายของรัฐ และลงโทษคนต่างด้าวที่กระทำความผิดต่อคนสัญชาติไทยได้แม้ว่าจะกระทำนอกราชอาณาจักรก็ตาม ซึ่งแบ่งได้ 2 กรณีดังต่อไปนี้

- (ก) กรณีผู้กระทำความผิดเป็นคนไทย และรัฐบาลแห่งประเทศที่ความผิดได้เกิดขึ้น หรือผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ
- (ข) กรณีผู้กระทำความผิดเป็นคนต่างด้าว และรัฐบาลไทยหรือคนไทยเป็นผู้เสียหาย และผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ

ถ้าได้กระทำความผิดที่ระบุไว้ ตามมาตรา 8 วรรคสอง (1) - (3) เช่น ความผิดเกี่ยวกับการก่อกวนอันตรายต่อประชาชน ความผิดเกี่ยวกับเอกสาร ความผิดต่อชีวิต ร่างกาย ทอดทั้งเด็ก คนป่วยเจ็บหรือคนชรา ความผิดต่อเสรีภาพ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ จะต้องรับโทษในราชอาณาจักร

กรณีเจ้าพนักงานของรัฐบาลไทยกระทำความผิดนอกราชอาณาจักร (มาตรา 9)

- กรณีเจ้าพนักงานกระทำความผิดนอกราชอาณาจักร ตามที่บัญญัติไว้ในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตั้งแต่มาตรา 147 - 166
- กรณีเจ้าพนักงานในตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม กระทำความผิดนอกราชอาณาจักรตั้งแต่มาตรา 200 - 205
- จะต้องรับโทษในราชอาณาจักร

4.4 การคำนึงถึงคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ

หลักการกระทำอันเดียวกันจะลงโทษสองครั้งไม่ได้ ซึ่งเป็นที่มาของหลักการคำนึงถึงคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ แบ่งออกได้เป็น 2 กรณี

4.4.1 กรณีกระทำความผิดนอกราชอาณาจักร (มาตรา 10)

เป็นความผิดตาม 7 (2) และ (3) มาตรา 8 และมาตรา 9 ห้ามมิให้ลงโทษซ้ำในราชอาณาจักร เพราะความผิดนั้นอีก ถ้า

- ศาลในต่างประเทศพิพากษาคดีถึงที่สุดให้ปล่อยผู้นั้นแล้ว หรือ
- ศาลในต่างประเทศพิพากษาให้ลงโทษและผู้นั้นได้พ้นโทษแล้ว (มาตรา 10 วรรคหนึ่ง)

ยกเว้น

- กรณีศาลไทยใช้ดุลพินิจในการลงโทษอีกได้โดยคำนึงถึงโทษที่รับมาแล้ว (มาตรา 10 วรรคสอง)
- กรณีศาลไทยลงโทษอีกโดยไม่คำนึงถึงคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ เช่น การกระทำความผิดตามมาตรา 7 (1) นอกราชอาณาจักร หรือ กรณีการกระทำผิดนอกราชอาณาจักรอันเป็นความผิดตาม 7 (2) และ (3) มาตรา 8 และ 9 โดยศาลในต่างประเทศมีคำพิพากษาให้ปล่อยตัวผู้กระทำความผิด แต่คดียังไม่ถึงที่สุด หรือศาลในต่างประเทศพิพากษาให้ลงโทษ แต่ผู้กระทำความผิดยังมิได้รับโทษ ศาลไทยมีอำนาจพิพากษาลงโทษได้อีกโดยไม่จำกัด

4.4.2 กรณีกระทำความผิดในราชอาณาจักร (มาตรา 11)

แบ่งได้เป็น 3 กรณี

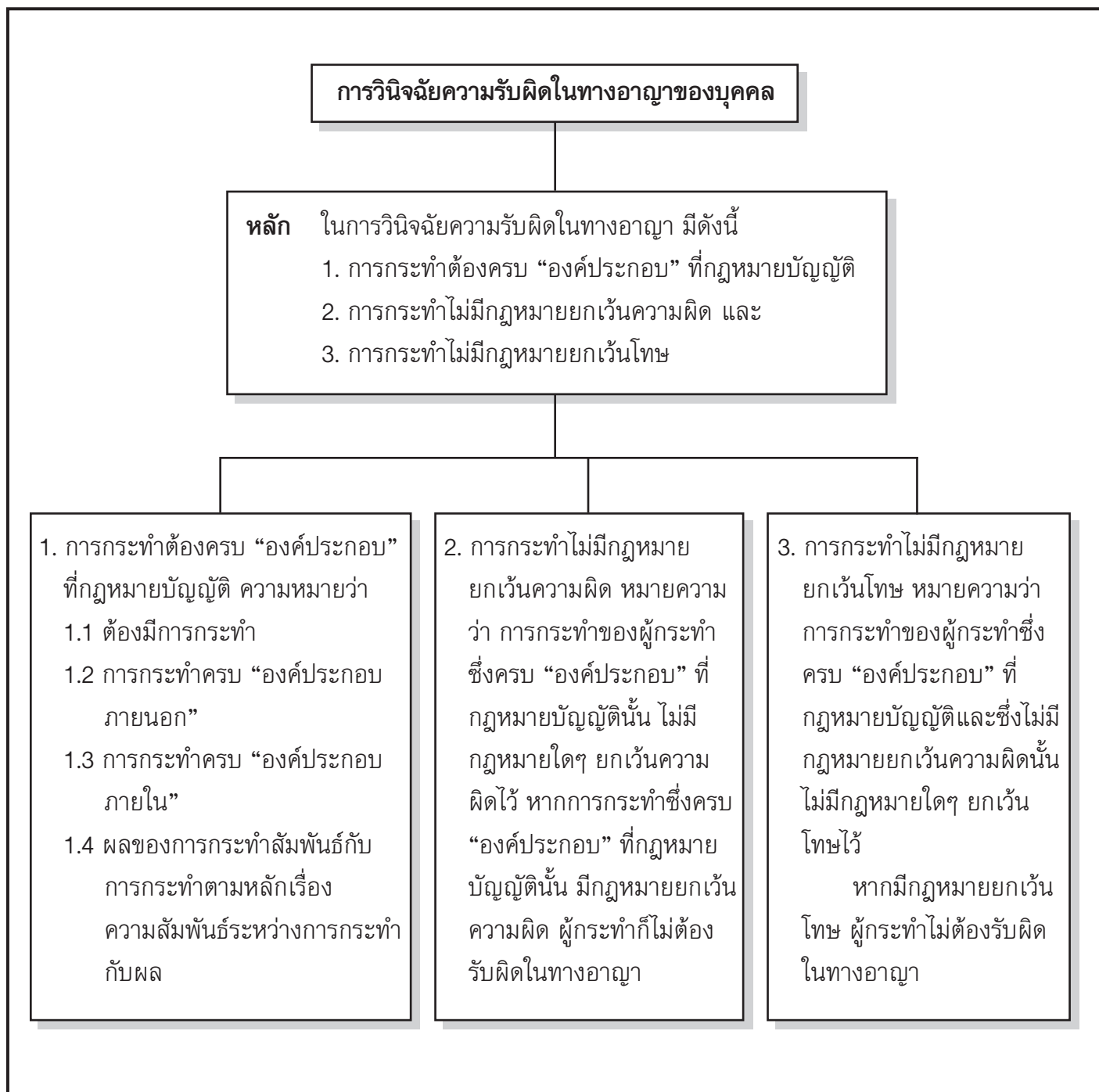
- กรณีศาลไทยลงโทษอีกไม่ได้ (มาตรา 11 วรรคสอง (1) และ (2))
- กรณีศาลไทยลงโทษอีกได้โดยคำนึงถึงโทษที่ผู้นั้นได้รับมาแล้ว (มาตรา 11 วรรคหนึ่ง)
- กรณีศาลไทยลงโทษอีกได้โดยไม่คำนึงถึงคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ เช่น กรณีศาลในต่างประเทศพิพากษาถึงที่สุดให้ปล่อยตัวโดยรัฐบาลไทยไม่ได้ร้องขอ หรือ กรณีศาลในต่างประเทศพิพากษาให้ปล่อยตัวแต่คดียังไม่ถึงที่สุด ไม่ว่ารัฐบาลไทยจะได้ร้องขอให้ฟ้องคดีในต่างประเทศหรือไม่ หรือศาลในต่างประเทศพิพากษาให้ลงโทษ แต่ผู้กระทำความผิดยังไม่ได้รับโทษ ไม่ว่ารัฐบาลไทยจะได้ร้องขอให้ฟ้องคดีในต่างประเทศหรือไม่

หน่วยที่ 2

ความรับผิดชอบทางอาญา

เอกสารการสอน # 2.1

การวินิจฉัยความรับผิดชอบในทางอาญาของบุคคล

การกระทำ

1. หลัก: ไม่มีการกระทำ ไม่มีความรับผิดชอบทางอาญา

2. ความหมาย

2.1 การเคลื่อนไหวร่างกาย หรือไม่เคลื่อนไหวร่างกาย

2.2 โดยรู้สำนึก กล่าวคือ อยู่ภายใต้บังคับของจิตใจ

3. การวินิจฉัยว่าผู้กระทำการกระทำ ต้องพิจารณาดังนี้

3.1 มีความคิดที่จะกระทำ

3.2 ตกลงใจที่จะกระทำตามที่คิด

3.3 ได้กระทำไปตามที่ตกลงใจ

4. ประเภทของการกระทำ

4.1 การกระทำโดยการเคลื่อนไหวร่างกาย

4.2 การกระทำโดยการไม่เคลื่อนไหวร่างกาย

(1) การกระทำโดย “งดเว้น”

(2) การกระทำโดย “ละเว้น”

ข้อสังเกต ● การเคลื่อนไหวร่างกายระหว่างละเมอ ถูกสะกดจิต ไม่ถือว่าเป็นการกระทำ เพราะไม่รู้สำนึก

5. การกระทำโดยการไม่เคลื่อนไหวร่างกาย

5.1 การกระทำโดย “งดเว้น” จะเกิดขึ้นเมื่อผู้กระทำ ไม่กระทำในสิ่งซึ่งตนมีหน้าที่ต้องกระทำ และหน้าที่ต้องกระทำนั้น เป็นหน้าที่โดยเฉพาะเพื่อป้องกันมิให้เกิดผลนั้นขึ้น

5.2 การกระทำโดย “ละเว้น” จะเกิดขึ้นเมื่อผู้กระทำ ไม่กระทำในสิ่งซึ่งตนมีหน้าที่ต้องกระทำ แต่หน้าที่ต้องกระทำนั้นเป็นหน้าที่โดยทั่วๆ ไป ไม่ใช่หน้าที่โดยเฉพาะเพื่อป้องกันมิให้เกิดผลนั้นขึ้น

องค์ประกอบของความผิดอาญา

1. องค์ประกอบภายนอก

1.1 ผู้กระทำความผิด

1.1.1 ผู้กระทำความผิดเอง

1.1.2 ผู้กระทำความผิดเองโดยอ้อม

- ใช้หรือหลอกผู้อื่นซึ่งไม่มีเจตนากระทำผิดเป็นเครื่องมือในการกระทำผิด

ข้อสังเกต

- นอกจากบุคคลธรรมดาแล้ว นิติบุคคล ก็รับผิดในทางอาญาได้ แต่โทษที่จะลงมีได้เฉพาะโทษปรับและโทษริบทรัพย์สินเท่านั้น

1.2 การกระทำ

1.2.1 ต้องถึงขั้นที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นความผิด คือ ลงมือกระทำหรือใกล้ชิดกับผลสำเร็จ

1.2.2 บางกรณีอาจต้องรับผิดก่อนขั้นลงมือก็ได้

2. องค์ประกอบภายใน

2.1 เจตนา

2.2 ประมาท

ข้อสังเกต

- บางฐานความผิดแม้ “ไม่เจตนาและไม่ประมาท” ผู้กระทำก็ต้องรับผิด

ความรับผิดชอบทางอาญา (มาตรา 59 วรรคหนึ่ง)

1. หลัก : ต้องกระทำโดย เจตนา จึงจะรับผิดชอบ
2. ยกเว้น ต้องรับผิดชอบ
 - 2.1 กระทำโดยประมาท เฉพาะกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติให้รับผิดชอบ
 - 2.2 กระทำโดยไม่มีเจตนา เฉพาะกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติไว้ชัดแจ้งให้รับผิดชอบ (ความผิดโดยเด็ดขาด)

เจตนา (มาตรา 59 วรรคสองและวรรคสาม และมาตรา 60)

1. ประเภทของเจตนา

- 1.1 เจตนาตามความเป็นจริง
- 1.2 เจตนาโดยผลทางกฎหมาย

2. ความหมาย

- 2.1 เจตนาตามความเป็นจริง หมายความว่า
 - 2.1.1 ผู้กระทำ รู้ ชัดแจ้งจริง อันเป็นองค์ประกอบภายนอกความผิด และ (ถ้าผู้กระทำ ไม่รู้ ชัดแจ้งจริงอันเป็นองค์ประกอบภายนอกของความผิด จะถือว่าผู้กระทำมีเจตนาไม่ได้ แต่ถ้การไม่รู้ชัดแจ้งจริงเกิดขึ้นด้วยความประมาท และมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นความผิด ผู้กระทำต้องรับผิดชอบฐานกระทำโดยประมาท)
 - 2.1.2 ผู้กระทำ “ประสงค์ต่อผล” หรือ “เล็งเห็นผล” ของการกระทำนั้น (เรียกกันว่า “เจตนา ธรรมดา”) “ประสงค์ต่อผล” หมายความว่า มุ่งหมายจะให้เกิดขึ้น “เล็งเห็นผล” หมายความว่า เล็งเห็นว่าผลนั้นจะเกิดขึ้นอย่างแน่นอนเท่าที่จิตใจของบุคคลในฐานะเช่นนั้น จะเล็งเห็นได้
- 2.2 เจตนาโดยผลของกฎหมาย หมายความว่า ผู้กระทำไม่ประสงค์ต่อผลหรือไม่เล็งเห็นผล แต่กฎหมายถือว่าผู้กระทำมีเจตนา ซึ่งได้แก่ การกระทำโดย “พลาด” นั้นเอง

เอกสารการสอน # 2.6

การกระทำโดยพลาด (มาตรา 60)

การกระทำโดยพลาด (มาตรา 60)

1. ลักษณะของการกระทำ

- 1.1 เจตนากระทำต่อคนหนึ่ง แต่ผลของการกระทำเกิดแก่อีกคน
- 1.2 ถือว่าได้กระทำโดยเจตนาแก่ผู้ที่ได้รับผลร้าย
- 1.3 มิได้เฉพาะการกระทำโดยเจตนา ประมาทมีการกระทำโดยพลาดไม่ได้

2. หลักเกณฑ์การกระทำโดยพลาด

- 2.1 มีผู้ถูกกระทำสองฝ่ายขึ้นไป
- 2.2 ผู้กระทำต้องไม่เล็งเห็นผลของการกระทำของตน
- 2.3 การกระทำโดยพลาดอาจเกิดขึ้นกับทรัพย์ก็ได้

3. การกระทำโดยพลาด

เป็นเจตนาโดยผลของกฎหมาย คือ ผู้กระทำไม่ประสงค์ต่อผลหรือไม่เล็งเห็นผล แต่กฎหมายถือว่ามิเจตนา

เอกสารการสอน # 2.7

การสำคัญผิดในตัวตน (มาตรา 61)

การสำคัญผิดในตัวตน (มาตรา 61)

1. ลักษณะของการกระทำ เช่น

- 1.1 เจตนากระทำต่อคนหนึ่ง
- 1.2 แต่กระทำต่ออีกคนโดยสำคัญผิด
- 1.3 ถือว่ากระทำโดยเจตนาต่อผู้ที่ได้รับผลร้าย

2. หลักเกณฑ์การกระทำโดยสำคัญผิด เช่น

- 2.1 มีผู้เสียหายฝ่ายเดียว คือผู้ที่ได้รับผลร้าย
- 2.2 อาจสำคัญผิดในทรัพย์สินก็ได้

3. การกระทำโดยตัวตน เช่น

เป็นเจตนาตามความเป็นจริง โดยเป็นเจตนาประเภทประสงค์ต่อผล

การล้าคณฺพิตในข้อเท็จจริง (มาตรา 62)**1. การล้าคณฺพิตว่ามีข้อเท็จจริงซึ่งเป็นเหตุยกเว้นความผิด เช่น****1.1 ล้าคณฺพิตว่ามีสิทธิป้องกัน**

1.1.1 ป้องกันโดยล้าคณฺพิตแต่เกินสมควรแก่เหตุ ต้องรับผิด

1.1.2 ป้องกันโดยล้าคณฺพิตเกิดขึ้นโดยประมาท อาจต้องรับผิดฐานประมาท

หากมีกฎหมายบัญญัติให้รับผิดเมื่อประมาท

2. การล้าคณฺพิตว่ามีข้อเท็จจริงซึ่งเป็นเหตุยกเว้นโทษ เช่น

2.1 กระทำผิดด้วยความจำเป็นโดยล้าคณฺพิต

2.2 ล้าคณฺพิตคิดว่ากระทำต่อทรัพย์สินของคู่สมรส

2.3 ล้าคณฺพิตว่ากระทำตามคำสั่งที่มีชอบของเจ้าพนักงาน

3. การล้าคณฺพิตว่ามีข้อเท็จจริงซึ่งเป็นเหตุลดโทษ เช่น

3.1 ล้าคณฺพิตว่าถูกข่มเหงอย่างร้ายแรงด้วยเหตุอันไม่เป็นธรรม

3.2 ล้าคณฺพิตคิดว่ากระทำต่อทรัพย์สินในระหว่างญาติสนิท

เอกสารการสอน # 2.9

การขาดองค์ประกอบภายนอก การไม่รู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบภายนอก
การสำคัญผิดในข้อเท็จจริง

การขาดองค์ประกอบภายนอก การไม่รู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบภายนอก การสำคัญผิดในข้อเท็จจริง

1. การขาดองค์ประกอบภายนอกของความผิด

- 1.1 ความจริงไม่มีองค์ประกอบภายนอก แต่ผู้กระทำเข้าใจว่ามี
- 1.2 ผู้กระทำไม่มีความผิด

2. การไม่รู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบภายนอกของความผิด

- 2.1 ความจริงมีองค์ประกอบภายนอกอยู่ครบ แต่ผู้กระทำเข้าใจว่าไม่มี
- 2.2 ผู้กระทำไม่มีเจตนา ไม่ต้องรับผิดฐานจะกระทำโดยเจตนา
- 2.3 แต่อาจรับผิดฐานประมาทถ้ากฎหมายให้รับผิดเมื่อประมาท

3. การสำคัญผิดว่ามีข้อเท็จจริง ซึ่งเป็นเหตุยกเว้นความผิด ยกเว้นโทษ หรือยกโทษ

- 3.1 ความจริงองค์ประกอบภายนอกของความผิดนั้นมิอยู่ครบถ้วน
- 3.2 ผู้กระทำมีเจตนากระทำความผิดโดยผู้กระทำก็รู้ข้อเท็จจริงนั้นทุกประการ แต่สำคัญผิดในข้อเท็จจริงไปว่ามีเหตุยกเว้นความผิด ยกเว้นโทษ หรือลดโทษ

ประมาท (มาตรา 59 วรรคสี่)**1. ความหมาย**

1.1 ผู้กระทำไม่ระมัดระวังให้เพียงพอในการกระทำ

1.1.1 ความระมัดระวังในภาวะเช่นนั้น

1.1.2 ความระมัดระวังตามวิสัย

1.1.3 ความระมัดระวังตามพฤติการณ์

2. หลักวินัยเรื่องความประมาท

2.1 สมมติบุคคลขึ้นเปรียบเทียบ ทุกอย่างเหมือนผู้กระทำ ต่างกันแต่ขนาดความระวัง

2.2 เปรียบเทียบขนาดความระวัง หากสามารถใช้ความระมัดระวังได้ดีกว่าก็ถือว่ากระทำประมาท หากไม่ดีกว่า ก็ถือว่าผู้กระทำไม่ประมาท

3. ประมาทกับความรับผิดชอบทางอาญา

3.1 เป็นข้อยกเว้นในเรื่องความรับผิด จะต้องเป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยชัดแจ้ง

3.2 ความผิดที่ต้องรับผิดเมื่อประมาท จะต้องมีความประมาทบัญญัติไว้ในมาตรานั้นๆ

3.3 จะต้องมีผลของการกระทำเกิดขึ้นก่อน หากไม่มีผลเกิดขึ้น ไม่ต้องรับผิดฐานประมาท

4. ข้อสังเกตเกี่ยวกับการกระทำโดยประมาท

4.1 การฝ่าฝืนกฎหมายจะถือว่าเป็นการกระทำโดยประมาทในทันทีไม่ได้

4.2 ถ้าผู้กระทำได้กระทำโดยประมาท แม้อีกฝ่ายจะประมาทด้วย ผู้กระทำก็ต้องรับผิด แต่ละคนรับผิดในฐานะประมาท

4.3 การกระทำโดยประมาทจะมีการร่วมกระทำในลักษณะตัวการ ผู้ใช้ให้กระทำผิด หรือผู้สนับสนุนไม่ได้

4.4 การกระทำโดยประมาทจะมีการพยายามกระทำความผิดไม่ได้

เอกสารการสอน # 2.11 ความผิดโดยเด็ดขาด (ไม่มีเจตนาและไม่ประมาท)

ความผิดโดยเด็ดขาด (ไม่มีเจตนาและไม่ประมาท)

ลักษณะของความรับผิด

1. เป็นข้อยกเว้นของความรับผิดทางอาญาอีกประเภทหนึ่ง
2. ไม่คำนึงถึงเจตนาหรือความประมาทของผู้กระทำ พิจารณาเฉพาะการกระทำเท่านั้น
3. กฎหมายจะต้องบัญญัติไว้โดยชัดแจ้งว่าต้องรับผิด แม้กระทำโดยไม่มีเจตนา

เอกสารการสอน # 2.12 การวินิจฉัยความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล

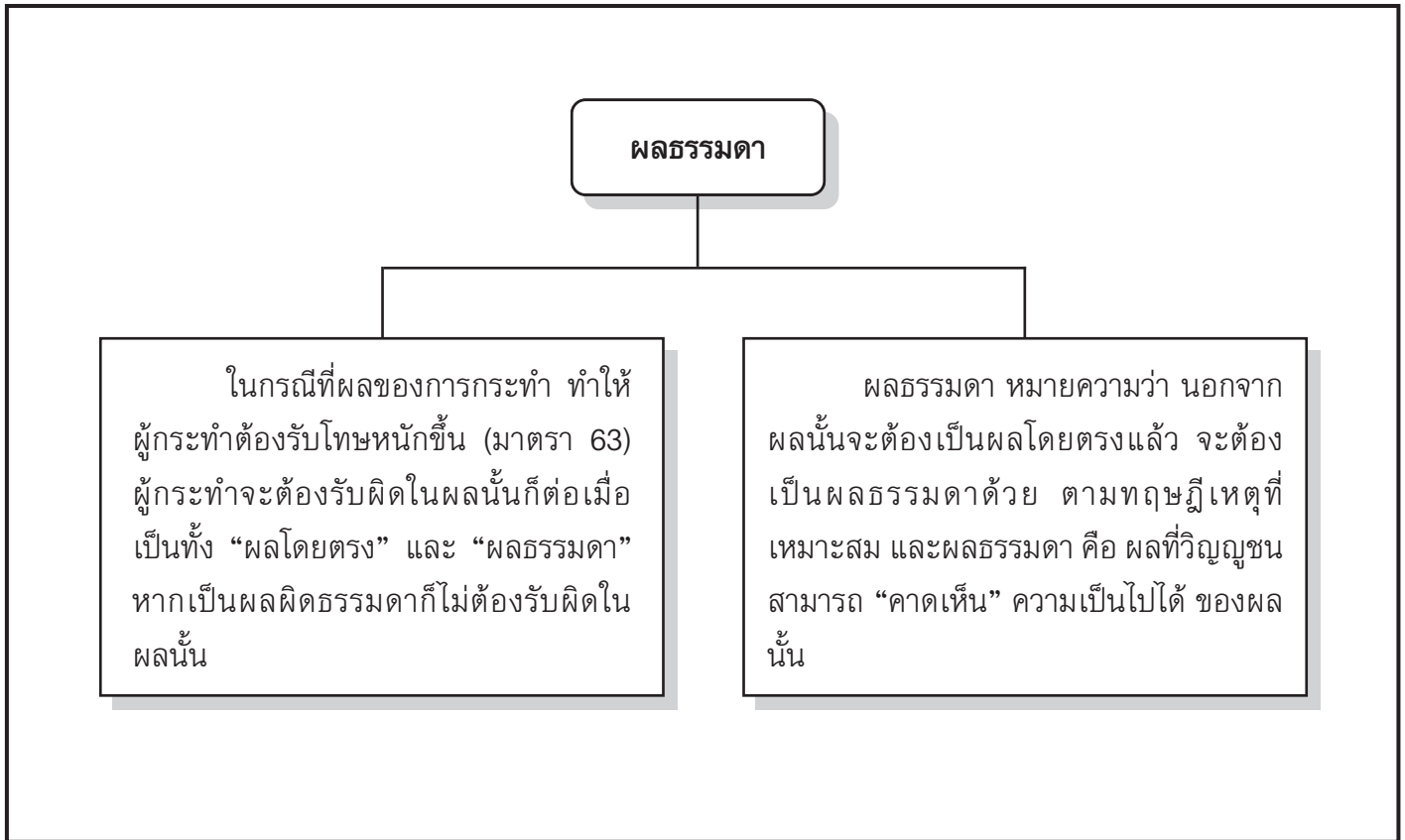
การวินิจฉัยความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล

มีหลักว่า หากผลที่เกิดขึ้นเป็น “ผลโดยตรง” ผู้กระทำต้องรับผิด
ในผลนั้น หากไม่ใช่ “ผลโดยตรง” ก็ไม่ต้องรับผิดในผลนั้น

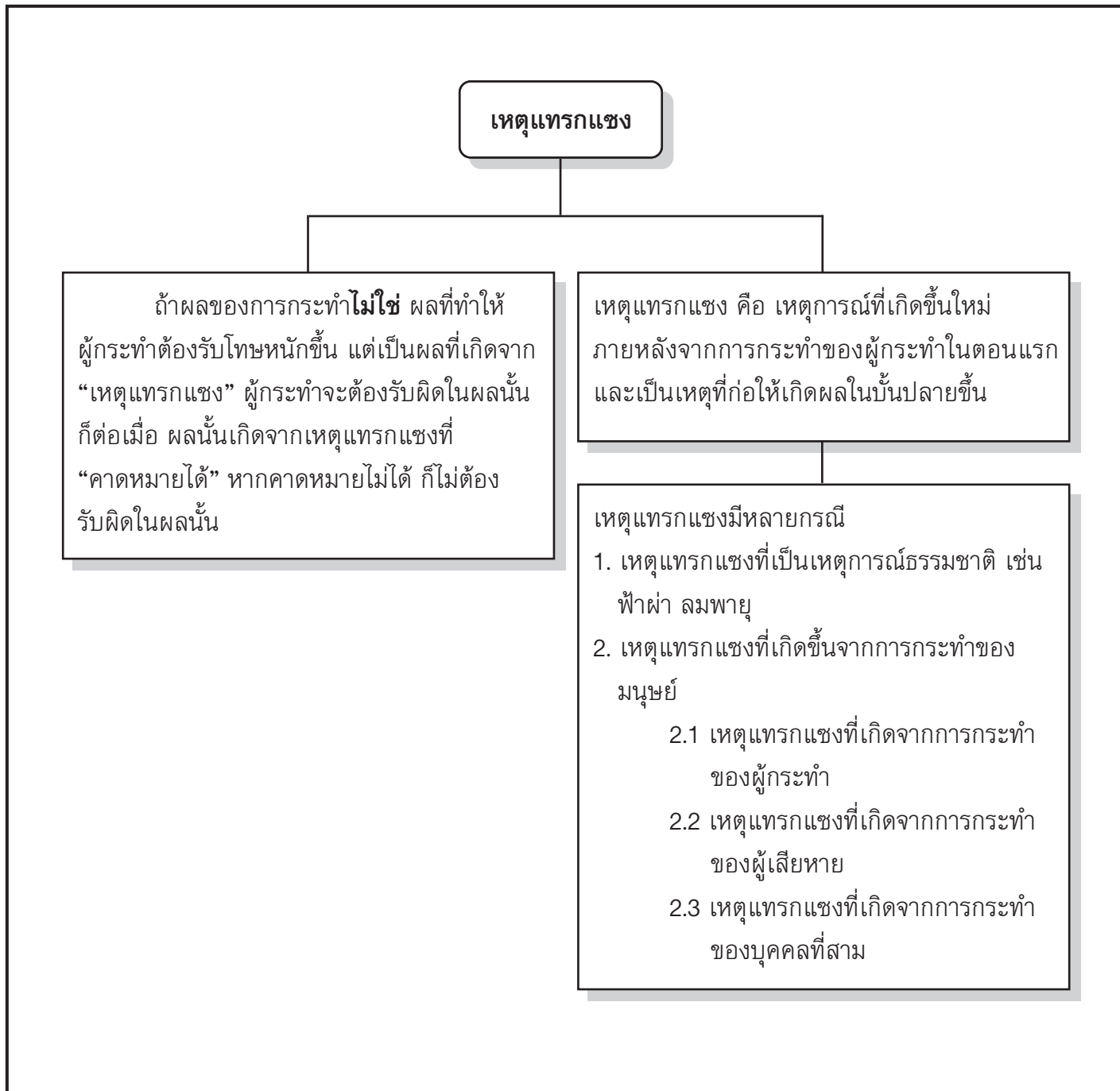
เอกสารการสอน # 2.13 ผลโดยตรง

ผลโดยตรง

คือ ผลตามทฤษฎีเงื่อนไขซึ่งมีหลักว่าถ้าไม่มีการกระทำผลไม่เกิด
ถือว่าผลที่เกิดขึ้นนั้นเป็นผลโดยตรงจากการกระทำ แม้ว่าจะต้องมีเหตุอื่นๆ
ประกอบด้วย ในอันที่จะก่อให้เกิดผลนั้นก็ตามแต่ถ้าไม่มีการกระทำ ผลก็
ยังเกิด ถือว่าผลที่เกิดขึ้นนั้น ไม่ใช่ผลโดยตรง จากการกระทำของจำเลย

เอกสารการสอน # 2.15 เหตุแทรกแซง

หน่วยที่ 3

การพยายามกระทำความผิด

เอกสารการสอน # 3.1 การพยายามกระทำความผิด (มาตรา 80)

การพยายามกระทำความผิด (มาตรา 80)

1. หลักเกณฑ์

1.1 ต้องเป็นการกระทำโดยเจตนา

- การพยายามกระทำความผิดเป็นการลงโทษการกระทำที่ยังไม่เกิดผล เมื่อไม่มีผลปรากฏ หากไม่ทราบเจตนาของผู้กระทำแล้ว ก็ไม่อาจทราบได้ว่าผู้กระทำจะมีความผิดฐานใด
- การกระทำโดยเจตนาไม่เฉพาะแต่เจตนาประสงค์ต่อผล ยังรวมถึงเจตนาย่อมเล็งเห็นผลด้วย
- การกระทำโดยประมาทหรือไม่เจตนา จะมีการพยายามกระทำความผิดไม่ได้

1.2 ผู้กระทำต้องได้ลงมือกระทำความผิดแล้ว

- การลงมือกระทำเป็นการกระทำที่ผ่านขั้นเตรียมการ
- เป็นการกระทำขั้นสุดท้าย ซึ่งผู้กระทำจำต้องกระทำเพื่อให้เกิดผล
- ศาลฎีกาของไทยใช้หลักความใกล้ชิดต่อผลในการวินิจฉัยเรื่องการลงมือกระทำ โดยดูว่าการกระทำใดที่ใกล้ชิดกับความผิดสำเร็จถือว่าลงมือแล้ว

1.3 ผู้กระทำกระทำไปไม่ตลอดหรือกระทำไปตลอดแล้ว แต่กระทำไม่บรรลุผล

2. โทษ

- 2.1 การพยายามกระทำความผิดทั่วไป ผู้กระทำรับโทษสองในสามส่วนของโทษที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น
- 2.2 การพยายามกระทำความผิดบางฐานที่มีความร้ายแรงไม่น้อยกว่าความผิดสำเร็จ กฎหมายก็บัญญัติให้รับโทษเท่ากับความผิดสำเร็จ
- 2.3 การพยายามกระทำความผิดบางฐานกฎหมายยกเว้นโทษให้ด้วยเหตุผลต่างๆ กัน

เอกสารการสอน # 3.2

การพยายามกระทำความผิดที่ไม่สามารถบรรลุผลได้อย่างแน่แท้ (มาตรา 81)

การพยายามกระทำความผิดที่ไม่สามารถบรรลุผลได้อย่างแน่แท้ (มาตรา 81)

1. หลักเกณฑ์

- 1.1 ต้องเป็นการกระทำโดยเจตนาเช่นเดียวกับมาตรา 80
- 1.2 ผู้กระทำได้กระทำถึงขั้นลงมือกระทำความผิดแล้ว
- 1.3 ผู้กระทำกระทำไปไม่ตลอดหรือกระทำไปตลอดแต่ไม่บรรลุผล
- 1.4 การกระทำนั้นไม่สามารถบรรลุผลได้อย่างแน่แท้เพราะเหตุ
 - ปัจจัยที่ใช้ในการกระทำ หรือ
 - วัตถุที่มุ่งหมายกระทำต่อ

2. โทษ

- 2.1 ลงโทษไม่เกินกึ่งหนึ่งของโทษที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น
- 2.2 ถ้ากระทำไปโดยความเชื่อความมกมายศาลจะไม่ลงโทษก็ได้

เอกสารการสอน # 3.3

การพยายามกระทำความผิดที่ผู้กระทำได้ยับยั้งหรือกลับใจแก้ไข (มาตรา 82)

การพยายามกระทำความผิดที่ผู้กระทำได้ยับยั้งหรือกลับใจแก้ไข (มาตรา 82)

1. หลักเกณฑ์

- 1.1 การพยายามกระทำความผิดที่ผู้กระทำได้ยับยั้งเสียเอง
 - ต้องเป็นการกระทำโดยเจตนาเช่นเดียวกับมาตรา 80
 - ผู้กระทำจะต้องได้กระทำถึงขั้นลงมือกระทำความผิดแล้ว
 - ความผิดที่กระทำจะต้องยังไม่สำเร็จผลตามที่ผู้กระทำเจตนา
 - ผู้กระทำได้ยับยั้งเสียเองไม่กระทำการให้ตลอด การยับยั้งนี้ต้องเกิดจากการสมัครใจ ไม่มีความกดดันจากภายนอก
- 1.2 การพยายามกระทำความผิดที่ผู้กระทำกลับใจแก้ไขไม่ให้อบรรลุผล
 - ต้องเป็นการกระทำโดยเจตนาเช่นเดียวกับมาตรา 80
 - ผู้กระทำจะต้องได้กระทำถึงขั้นลงมือกระทำความผิดแล้ว
 - ความผิดที่กระทำจะต้องยังไม่สำเร็จผลตามที่ผู้กระทำเจตนา
 - ผู้กระทำกลับใจแก้ไขมิให้การกระทำบรรลุผล การกลับใจแก้ไขต้องเกิดจากการสมัครใจ ไม่มีความกดดันจากภายนอก

2. โทษ

- 2.1 ผู้กระทำไม่ต้องรับโทษสำหรับการพยายามกระทำความผิด
- 2.2 ถ้าการที่กระทำไปแล้วต้องตามบทกฎหมายที่บัญญัติเป็นความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษสำหรับความผิดนั้น

หน่วยที่ 4

เหตุยกเว้นความผิด เหตุยกเว้นโทษ เหตุลดโทษ

เอกสารการสอน # 4.1 เหตุยกเว้นความผิด

เหตุยกเว้นความผิดทางอาญา

1. บทบัญญัติกฎหมายหรือจารีตประเพณีให้อำนาจกระทำ
2. ความยินยอม
3. การป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย

เอกสารการสอน # 4.2 บทบัญญัติกฎหมายให้อำนาจกระทำ

บทบัญญัติกฎหมายให้อำนาจกระทำ

1. กฎหมายยกเว้นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา
2. กฎหมายยกเว้นความผิดตามรัฐธรรมนูญ
3. กฎหมายยกเว้นความผิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
4. กฎหมายยกเว้นความผิดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
5. กฎหมายยกเว้นความผิดตามกฎหมายอื่น

เอกสารการสอน # 4.3 จารีตประเพณีให้อำนาจกระทำ

จารีตประเพณีให้อำนาจกระทำ

จารีตประเพณีนั้นยังคงมีอยู่ถึงขณะที่มีการกระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เช่น พระภิกษุทำโทษศิษย์ในความดูแลเพื่อว่ากล่าวสั่งสอน

เอกสารการสอน # 4.4 ความยินยอม

ความยินยอม

1. ต้องเป็นความยินยอมอันบริสุทธิ์
2. ความยินยอมนั้นต้องไม่ขัดต่อสำนึกในศีลธรรมอันดี
3. ความยินยอมนั้นต้องมีอยู่จนถึงขณะที่กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด

เอกสารการสอน # 4.5 การป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย

การป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย (มาตรา 68)

1. มีภัยอันตรายซึ่งเกิดจากการประทุษร้ายอันละเมิดต่อกฎหมาย
2. ภัยอันตรายนั้นใกล้จะถึง
3. ผู้กระทำได้ต้องกระทำเพื่อป้องกันสิทธิของตนเองหรือของผู้อื่นให้พ้นจากภัยอันตราย
4. การป้องกันไม่เกินขอบเขต

เอกสารการสอน # 4.6 เหตุยกเว้นโทษ

เหตุยกเว้นโทษ

1. การกระทำโดยจำเป็น
2. ความไม่สามารถรู้ผิดชอบและความอ่อนอายุ
3. การกระทำตามคำสั่งที่มีชอบด้วยกฎหมายของเจ้าพนักงาน และการกระทำความผิดบางประเภทระหว่างสามภริยา

เอกสารการสอน # 4.7 การกระทำโดยจำเป็น

การกระทำโดยจำเป็น (มาตรา 67)

1. การกระทำความผิดด้วยความจำเป็นเพราะอยู่ในที่บังคับหรือภายใต้อำนาจ
2. การกระทำความผิดด้วยความจำเป็นเพราะเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นพ้นภัยอันตราย

เอกสารการสอน # 4.8 การกระทำความผิดด้วยความจำเป็นเพราะอยู่ในที่บังคับหรือภายใต้อำนาจ

การกระทำความผิดด้วยความจำเป็นเพราะอยู่ในที่บังคับหรือภายใต้อำนาจ (มาตรา 67 (1))

1. การกระทำความผิดเพราะอยู่ในที่บังคับหรือภายใต้อำนาจ
2. ไม่สามารถหลีกเลี่ยงหรือขัดขึ้นได้
3. กระทำไปไม่เกินขอบเขต

เอกสารการสอน # 4.9

การกระทำความผิดด้วยความจำเป็นเพราะเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นพ้นภัยอันตราย

การกระทำความผิดด้วยความจำเป็นเพราะเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นพ้นภัยอันตราย (มาตรา 67 (2))

1. ต้องกระทำเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นพ้นจากภัยอันตราย
2. เป็นภัยอันตรายที่ใกล้จะถึง
3. ไม่สามารถหลีกเลี่ยงภัยอันตรายให้พ้นโดยวิธีอื่นได้
4. ภัยอันตรายนั้นตนมิได้ก่อให้เกิดขึ้นเพราะความผิดของตน
5. กระทำไปไม่เกินขอบเขต

เอกสารการสอน # 4.10

ความไม่สามารถรู้ผิดชอบและความอ่อนอายุ

ความไม่สามารถรู้ผิดชอบและความอ่อนอายุ

1. กระทำความผิดในขณะวิกลจริต (มาตรา 65)
2. กระทำความผิดในขณะมีนเมา (มาตรา 66)
3. เด็กกระทำความผิด (มาตรา 73, 74, 75)

เอกสารการสอน # 4.11

กระทำความผิดในขณะวิกลจริต

กระทำความผิดในขณะวิกลจริต (มาตรา 65)

1. กระทำความผิดในขณะ “ไม่สามารถรู้ผิดชอบ” หรือ “ไม่สามารถบังคับตนเองได้”
2. มีสาเหตุเพราะ จิตบกพร่อง โรคจิต หรือจิตฟั่นเฟือน

เอกสารการสอน # 4.12

กระทำความผิดในขณะมีนเมา

กระทำความผิดในขณะมีนเมา (มาตรา 66)

1. กระทำความผิดในขณะ “ไม่สามารถรู้ผิดชอบ” หรือ “ไม่สามารถบังคับตนเองได้”
2. เพราะความมีนเมาจากการเสพย์สุราหรือสิ่งมีนเมาอย่างอื่น
3. ความมีเมานั้น ต้องเกิดขึ้นโดย
 - 1) ผู้เสพย์ไม่รู้ว่าสิ่งนั้นจะทำให้มีนเมา หรือ
 - 2) ถูกขืนใจให้เสพย์

เด็กกระทำความผิด (มาตรา 73, 74, 75)**1. เด็กอายุไม่เกิน 12 ปี ไม่ต้องรับโทษ (มาตรา 73)****2. เด็กอายุกว่า 12 ปี แต่ไม่เกิน 15 ปี ไม่ต้องรับโทษ แต่ศาลมีอำนาจดำเนินการตามมาตรา 74 ดังนี้**

(1) ว่ากล่าวตักเตือนแล้วปล่อยไป และถ้าเห็นสมควรจะเรียกบิดา มารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลที่เด็กอาศัยอยู่มาตักเตือนด้วยก็ได้

(2) มอบตัวเด็กให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองสามารถดูแลเด็กนั้นได้ โดยวางข้อกำหนด

(3) ส่งตัวเด็กไปยังสถานศึกษา หรือสถานฝึกและอบรมเด็ก ตลอดระยะเวลาที่ศาลกำหนด แต่ไม่ให้เกินกว่าวันที่เด็กนั้นมีอายุครบ 18 ปี

กรณีมอบตัวเด็ก ตาม (2) ศาลกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุมประพฤติ และศาลแต่งตั้งพนักงานคุมประพฤติ (มาตรา 74 วรรคสอง)

กรณีเด็กไม่มีบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง และไม่ยอมรับข้อกำหนดตาม (2) ศาลจะมีคำสั่งให้มอบตัวเด็กให้อยู่กับบุคคลหรือองค์กรเพื่อฝึกและอบรมเด็ก (มาตรา 74 วรรคสาม)

หากคำสั่งตาม (2) (3) วรรคสอง และวรรคสาม มีพฤติการณ์เกี่ยวกับคำสั่งที่เปลี่ยนแปลงไป ศาลอาจมีอำนาจเปลี่ยนแปลงแก้ไขคำสั่ง หรือมีคำสั่งใหม่ตามอำนาจในมาตรานี้ได้ (มาตรา 74 วรรคสี่)

3. เด็กอายุกว่า 15 ปี แต่ต่ำกว่า 18 ปี (มาตรา 75)

1) ศาลจะพิจารณาว่าสมควรได้รับโทษหรือไม่

2) ถ้าศาลเห็นว่าไม่สมควรลงโทษก็ให้จัดการตาม มาตรา 74

3) ถ้าศาลเห็นว่าสมควรลงโทษ ก็ให้ลดโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดลงกึ่งหนึ่ง

เอกสารการสอน # 4.14 การกระทำตามคำสั่งที่มีชอบด้วยกฎหมายของเจ้าพนักงาน

การกระทำตามคำสั่งที่มีชอบด้วยกฎหมายของเจ้าพนักงาน (มาตรา 70)

1. ต้องเป็นการกระทำตามคำสั่งของเจ้าพนักงาน
2. คำสั่งนั้นเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย
3. ผู้กระทำจะต้องมีหน้าที่ปฏิบัติตามคำสั่งนั้น หรือเชื่อโดยสุจริตว่ามีหน้าที่ต้องปฏิบัติตาม
4. ผู้กระทำตามคำสั่งของเจ้าพนักงาน “ไม่รู้” ว่าคำสั่งนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย

เอกสารการสอน # 4.15 การกระทำความผิดบางประเภทระหว่างสามีภริยา

การกระทำความผิดบางประเภทระหว่างสามีภริยา (มาตรา 71 วรรคแรก)

1. เป็นการกระทำความผิดระหว่าง “สามีภริยา”
2. ความผิดที่สามีภริยากระทำต่อกันนั้น ต้องเป็นความผิดตามมาตรา 334 ถึงมาตรา 336 วรรคแรก และมาตรา 341 ถึงมาตรา 364

เอกสารการสอน # 4.16 เหตุลดโทษ

เหตุลดโทษ

1. เหตุลดโทษโดยทั่วไป
2. เหตุบันดาลโทษ
3. เหตุบรรเทาโทษ

เอกสารการสอน # 4.17 เหตุลดโทษโดยทั่วไป

เหตุลดโทษโดยทั่วไป

1. ความไม่รู้กฎหมาย (มาตรา 64)
2. คนวิกลจริตหรือคนมีนเมาซึ่งยังสามารถรู้ผิดชอบอยู่บ้างหรือยังสามารถบังคับตนเองได้บ้าง กระทำความผิด (มาตรา 65 วรรคสอง และมาตรา 66)
3. ป้องกันหรือจำเป็นเกินขอบเขต (มาตรา 69)
4. การกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์บางมาตราระหว่างญาติใกล้ชิด (มาตรา 71 วรรคสอง)
5. ผู้กระทำอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี (มาตรา 75 และมาตรา 76)

เอกสารการสอน # 4.18 ความไม่รู้กฎหมาย

ความไม่รู้กฎหมาย (มาตรา 64)

โดยหลัก บุคคลจะแก้ตัวว่าไม่รู้กฎหมายเพื่อให้พ้นความผิดในทางอาญาไม่ได้

ยกเว้น

1. ศาลเห็นว่า ตามสภาพและพฤติการณ์ ผู้กระทำความผิดอาจจะไม่รู้ว่ากฎหมายบัญญัติว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดอาญา
2. ศาลอาจอนุญาตให้แสดงพยานหลักฐานต่อศาล
3. ถ้าศาลเชื่อว่า ผู้กระทำไม่รู้ว่ากฎหมายบัญญัติไว้เช่นนั้น ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้

เอกสารการสอน # 4.19 คนวิกลจริตหรือคนมีนเมาซึ่งยังสามารถรู้ผิดชอบอยู่บ้างหรือยังสามารถบังคับตนเองได้บ้างกระทำความผิด

คนวิกลจริตหรือคนมีนเมาซึ่งยังสามารถรู้ผิดชอบอยู่บ้างหรือยังสามารถบังคับตนเองได้บ้างกระทำความผิด (มาตรา 65 วรรคสอง และมาตรา 66)

1. กระทำความผิดในขณะที่วิกลจริต หรือกระทำความผิดขณะมีนเมา
2. หากผู้กระทำความผิด “ยังสามารถรู้ผิดชอบอยู่บ้าง” หรือ “ยังสามารถบังคับตนเองได้บ้าง” ในขณะที่กระทำความผิด
3. ศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจลดโทษ โดยจะลงโทษผู้กระทำน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้

เอกสารการสอน # 4.20 ป้องกันหรือจำเป็นเกินขอบเขต

ป้องกันหรือจำเป็นเกินขอบเขต (มาตรา 69)

1. ป้องกันเกินขอบเขต

1.1 ป้องกัน “เกินสมควรแก่เหตุ”

- 1) เกิน “วิธีทางน้อยที่สุด”
- 2) เกิน “สัดส่วนแห่งภัยอันตราย”

1.2 ป้องกัน “เกินกว่ากรณีแห่งการจำต้องกระทำเพื่อป้องกัน”

2. จำเป็นเกินขอบเขต

2.1 จำเป็นเกินสมควรแก่เหตุ

- 1) เกิน “วิธีทางน้อยที่สุด”
- 2) เกิน “สัดส่วนแห่งภัยอันตราย”

2.2 จำเป็น “เกินกว่ากรณีแห่งความจำเป็น”

3. ผลของการกระทำโดยป้องกันหรือจำเป็นเกินขอบเขต

3.1 ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้

3.2 แต่ถ้าเกิดขึ้นจากความตื่นเต้น ความตกใจ หรือความกลัว ศาลจะไม่ลงโทษผู้กระทำก็ได้

เอกสารการสอน # 4.21 การกระทำความผิดบางประเภทระหว่างญาติใกล้ชิด

การกระทำความผิดบางประเภทระหว่างญาติใกล้ชิด (มาตรา 71 วรรคสอง)

1. เป็นกรณีที่บุพการีกับผู้สืบสันดาน หรือพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน กระทำความผิดต่อกัน

2. ความผิดที่กระทำต่อกันนั้น ต้องเป็นความผิดเกี่ยวกับทรัพย์บางมาตราระบุไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 71 วรรคหนึ่ง

3. ผลของการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์บางมาตราระหว่างญาติใกล้ชิดดังกล่าว

- 1) ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์บางมาตรา แม้กฎหมายมิได้บัญญัติให้เป็นความผิดอันยอมความได้ ก็ให้เป็นความผิดอันยอมความได้
- 2) ศาลจะลงโทษผู้กระทำความผิดน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้

เอกสารการสอน # 4.22 ผู้กระทำความผิดอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี

ผู้กระทำความผิดอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี (มาตรา 75 และมาตรา 76)

1. ผู้กระทำความผิดอายุกว่า 15 ปี แต่ต่ำกว่า 18 ปี กระทำความผิด
 - จัดการตามมาตรา 74 หรือ
 - ลดมาตราส่วนโทษลงกึ่งหนึ่ง
2. ผู้กระทำความผิดอายุตั้งแต่ 18 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี กระทำความผิด
 - ศาลเห็นสมควรลดมาตราส่วนโทษลงหนึ่งในสามหรือกึ่งหนึ่งก็ได้

เอกสารการสอน # 4.23 เหตุบันดาลโทษ

เหตุบันดาลโทษ (มาตรา 72)

1. ถูกข่มเหงอย่างร้ายแรงด้วยเหตุอันไม่เป็นธรรม
2. การถูกข่มเหงนั้นเป็นเหตุให้ผู้กระทำความผิดบันดาลโทษ
3. กระทำต่อผู้ข่มเหงในขณะที่บันดาลโทษ
4. ผลของการกระทำโดยบันดาลโทษ

เอกสารการสอน # 4.24 เหตุบรรเทาโทษ

เหตุบรรเทาโทษ (มาตรา 78)

1. เหตุบรรเทาโทษซึ่งเป็นพฤติการณ์ก่อนการกระทำความผิด
 - 1) เป็นผู้โดนดขี่เอาเปรียบ
 - 2) ตกอยู่ในความทุกข์อย่างสาหัส
 - 3) มีคุณสมบัติมาแต่ก่อน
2. เหตุบรรเทาโทษซึ่งเป็นพฤติการณ์หลังการกระทำความผิด
 - 1) รู้สึกความผิดและพยายามบรรเทาผลร้ายแห่งความผิด
 - 2) ลูกแก้โทษต่อเจ้าพนักงาน
 - 3) ให้ความรู้แก่ศาลอันเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา
 - 4) เหตุอื่นที่ศาลแห่งว่ามีลักษณะทำนองเดียวกัน

หน่วยที่ 5

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิด

เอกสารการสอน # 5.1 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิด

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิด

1. ตัวการ (มาตรา 83)
2. ผู้ใช้ (มาตรา 84) และ ผู้ใช้โดยวิธีโฆษณาหรือประกาศ (มาตรา 85)
3. ผู้สนับสนุน (มาตรา 86)

เอกสารการสอน # 5.2 ตัวการ (มาตรา 83)

ตัวการ (มาตรา 83)

1. ต้องมีบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป
2. ต้องมีการกระทำความผิดร่วมกัน (ร่วมมือ)
 - 1) ลักษณะของการกระทำที่ถือว่าร่วมมือ เช่น กระทำส่วนหนึ่งของความผิด แบ่งหน้าที่กันทำ อยู่ในที่เกิดเหตุพร้อมช่วยเหลือในทันที
 - 2) เวลาในการร่วมมือ ต้องร่วมมือระหว่างกระทำความผิด ถ้าร่วมมือก่อนหรือหลังกระทำความผิด ไม่เป็นตัวการ
3. ต้องมีเจตนาร่วมกระทำความผิดด้วยกัน (ร่วมใจ)
 - 1) ไม่ใช่ต่างคนต่างทำ ต้องรู้ถึงการกระทำของกันและกัน
 - 2) ต้องมีเจตนาร่วมกันในการกระทำความผิดตั้งแต่ต้นจนจบ
 - 3) การกระทำโดยประมาทไม่อาจเป็นตัวการได้

เอกสารการสอน # 5.3 ความรับผิดชอบตัวการ

ความรับผิดชอบตัวการ

1. ต้องระวางโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น
2. ศาลอาจกำหนดโทษ ตัวการแต่ละคนแตกต่างกันได้
3. ความรับผิดชอบต้องพิจารณาถึงเหตุส่วนตัวแลเหตุในลักษณะคดีด้วย
4. ความรับผิด ต้องพิจารณาคุณสมบัติของผู้กระทำความผิดด้วย เช่น บุคคลทั่วไปไม่สามารถเป็นตัวการร่วมในความผิดเกี่ยวกับเจ้าพนักงาน

เอกสารการสอน # 5.4 ผู้ใช้ (มาตรา84) (มาตรา 85)

ผู้ใช้ (มาตรา84) (มาตรา 85)

แบ่งเป็น 2 ประเภท

1. ผู้ใช้ในกรณีทั่วไป หรือเป็นการใช้โดยเจาะจงตัวผู้ถูกใช้ มาตรา 84
2. ผู้ใช้โดยโฆษณาหรือประกาศ มาตรา 85

เอกสารการสอน # 5.5 ผู้ใช้ มาตรา84

ผู้ใช้ มาตรา84

1. ต้องก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำความผิด
 - 1) เดิมผู้ถูกใช้ยังไม่มีเจตนากระทำความผิด แต่ผู้ใช้เป็นผู้ก่อเจตนาให้ผู้ถูกใช้ตัดสินใจกระทำความผิด
 - 2) การก่ออาจทำได้โดย การใช้ บังคับ ชูเชื้อ จ้าง วาน ยุยง ล่อเสริม หรือวิธีอื่นใด
 - 3) ในกรณีใช้กันเป็นทอดๆ การเป็นผู้ใช้สมบูรณ์เมื่อผู้ถูกใช้ที่จะเป็นผู้กระทำความผิดได้ทราบถึงการใช้นั้น
 - 4) ผู้ถูกใช้จะทำผิดด้วยวิธีใดก็ได้ไม่ต้องทำตามที่ใช้บอก
 - 5) การหลอกให้ผู้อื่นที่ไม่มีเจตนาในการกระทำความผิด ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดเอง โดยผู้ถูกหลอกเป็นเพียงเครื่องมือในการกระทำความผิด (Innocent Agent) ไม่ใช่กรณีผู้ใช้กับผู้ถูกใช้
2. ผู้ใช้ต้องมีเจตนาที่จะก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำความผิด โดยอาจเป็น การใช้โดยมีเจตนาประสงค์ต่อผลหรือการใช้โดยเจตนาเล็งเห็นผลก็ได้

ความรับผิดชอบของผู้ใช้

1. กรณีผู้ถูกใช้ได้กระทำความผิดตามที่ใช้ (มาตรา 84 วรรคสาม)
 - ผู้ใช้ต้องรับโทษเสมือนตัวการ
 - ต้องเพิ่มโทษที่จะลงแก่ผู้ใช้กึ่งหนึ่ง หากผู้ถูกใช้เป็นบุคคลตามที่กฎหมายระบุ
2. กรณีผู้ถูกใช้ไม่ได้กระทำความผิดตามที่ใช้ ไม่ว่าด้วยเหตุใด (มาตรา 84 วรรคสอง)
 - ผู้ใช้ต้องโทษ 1 ใน 3 ของโทษที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น
3. ผู้ใช้รับผิดชอบเท่าที่อยู่ในขอบเขตของการใช้ (มาตรา 87)
4. ผู้ใช้เข้าขัดขวางมิให้ผู้ถูกใช้ที่ลงมือกระทำความผิดแล้ว ให้กระทำไปไม่ตลอดหรือการกระทำไม่บรรลุผล (มาตรา 88)
 - ผู้ใช้ต้องระวางโทษ 1 ใน 3 ของความผิดนั้น
 - ส่วนผู้ถูกใช้ต้องรับโทษฐานพยายามกระทำความผิด
5. ต้องพิจารณาถึงเหตุส่วนตัวและเหตุในลักษณะคดีด้วย (มาตรา 89)
6. กรณีผู้ถูกใช้ให้ข้อมูลสำคัญอันเป็นประโยชน์ต่อการเอาผิดผู้ใช้ ถือเป็นเหตุลดโทษ (มาตรา 85/1)

เอกสารการสอน # 5.7**ผู้ใช้โดยโฆษณาหรือประกาศ มาตรา 85****ผู้ใช้โดยโฆษณาหรือประกาศ มาตรา 85**

1. ลักษณะการใช้
 - 1) ต้องโฆษณาหรือประกาศแก่บุคคลทั่วไปให้กระทำความผิด โดยไม่เจาะจงตัวผู้ถูกใช้
 - 2) การโฆษณาหรือประกาศต้องทำให้บุคคลตัดสินใจกระทำความผิดนั้น
2. ความผิดนั้นต้องมีกำหนดโทษไม่ต่ำกว่า 6 เดือน
3. ต้องได้มีการกระทำความผิดตามที่โฆษณาหรือประกาศนั้น
4. ต้องได้โฆษณาหรือประกาศโดยมีเจตนาให้บุคคลทั่วไปกระทำความผิด

ความรับผิดชอบของผู้ใช้โดยโฆษณาหรือประกาศ

1. กรณีได้มีการกระทำความผิดตามที่โฆษณาหรือประกาศ (มาตรา 85 วรรคสอง)
 - ผู้โฆษณาหรือประกาศ ต้องรับโทษเสมือนตัวการ
2. กรณีไม่ได้มีการกระทำความผิดตามโฆษณาหรือประกาศ (มาตรา 85 วรรคหนึ่ง)
 - ผู้โฆษณาหรือประกาศ ต้องรับโทษกึ่งหนึ่งของความผิดนั้น
3. ผู้โฆษณาหรือประกาศ รับผิดเท่าที่อยู่ในขอบเขตของการโฆษณาหรือประกาศ (มาตรา 87)
4. ผู้โฆษณาหรือประกาศ เข้าขัดขวางมิให้ผู้กระทำตามคำโฆษณาหรือประกาศ ให้กระทำไปไม่ตลอดหรือการกระทำไม่บรรลุผล (มาตรา 88)
 - ผู้โฆษณาหรือประกาศ ต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของความผิดนั้น
 - ส่วนผู้กระทำตามคำโฆษณาหรือประกาศ ต้องรับโทษฐานพยายามกระทำความผิด
5. ต้องพิจารณาถึงเหตุส่วนตัวและเหตุในลักษณะคดีด้วย (มาตรา 89)
6. กรณีผู้กระทำตามคำโฆษณาหรือประกาศ ให้ข้อมูลสำคัญอันเป็นประโยชน์ต่อการเอาผิดผู้โฆษณาหรือประกาศ ถือเป็นเหตุลดโทษ (มาตรา 85/1)

ผู้สนับสนุน (มาตรา 86)

การกระทำใดๆ อันเป็นการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกในการที่ผู้อื่นกระทำความผิด

หลักเกณฑ์**1. ต้องมีการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกในการกระทำความผิด**

1.1 ต้องมีการกระทำความผิด

- ถ้าด้วยเหตุหนึ่งเหตุใดการกระทำของตัวการไม่เป็นความผิดหรือไม่มีการกระทำความผิด ก็จะมีการสนับสนุนไม่ได้

1.2 ต้องมีการกระทำอันเป็นการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกในการกระทำความผิด

- จะกระทำด้วยวิธีใดก็ได้ จะกระทำโดยตรงหรือกระทำโดยวิธีการหรือรูปแบบอื่นที่ต่างกันไป ก็ได้

1.3 ต้องได้กระทำการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกก่อนหรือขณะกระทำความผิด

- ถ้าช่วยเหลือภายหลังการกระทำความผิดไม่ใช่ผู้สนับสนุน
- การช่วยเหลือก่อนทำความผิด จะก่อนมากน้อยแค่ไหนก็ได้

1.4 ผู้กระทำความผิดจะรู้ถึงการช่วยเหลือหรือไม่ก็ได้

2. ต้องมีเจตนาที่จะช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกในการกระทำความผิด

2.1 ต้องให้ความช่วยเหลือโดยรู้ว่าผู้ที่ตนช่วยเหลือนั้นจะกระทำความผิด

2.2 การสนับสนุนอาจเป็นเจตนาของผู้สนับสนุนเพียงฝ่ายเดียวโดยผู้กระทำหรือตัวการไม่รู้ถึงเจตนานั้นก็ใช้ได้

2.3 การกระทำโดยประมาทหรือไม่มีเจตนาที่จะช่วยเหลือในการกระทำความผิดไม่เป็นการสนับสนุน

เอกสารการสอน # 5.10 ความรับผิดชอบของผู้สนับสนุน

ความรับผิดชอบของผู้สนับสนุน

1. ผู้สนับสนุนโดยปกติรับโทษ 2 ใน 3 ของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น มาตรา 86
2. ผู้สนับสนุนรับผิดชอบเท่าที่อยู่ในขอบเขตของการสนับสนุน มาตรา 87
3. ผู้สนับสนุน เข้าขัดขวางผู้กระทำความผิดให้กระทำไปไม่ตลอดหรือการกระทำไม่บรรลุผล ผู้สนับสนุนไม่ต้องรับโทษ (มาตรา 88)
4. บางกรณีกฎหมายกำหนดให้ผู้สนับสนุนรับโทษเช่นเดียวกับตัวการในกรณีที่เป็นความผิดที่มีลักษณะร้ายแรง เช่น มาตรา 111 หรือมาตรา 129 แต่บางกรณี กฎหมายก็กำหนดให้ผู้สนับสนุนไม่ต้องรับโทษ เช่น สนับสนุนในความผิดลหุโทษลงโทษตามมาตรา 106

เอกสารการสอน # 5.11 เปรียบเทียบตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน

เปรียบเทียบตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน

1. ตัวการกับผู้ใช้

- 1.1 ตัวการต้องร่วมมือกระทำความผิดด้วย จึงต้องอยู่ในที่เกิดเหตุ แต่ผู้ใช้เพียงก่อให้เกิดผู้อื่นทำผิด ไม่ได้ร่วมลงมือด้วยจึงไม่จำเป็นต้องอยู่ในที่เกิดเหตุ
- 1.2 ถ้าผู้ใช้ร่วมมือกระทำความผิดตามที่ใช้นั้นด้วย ก็กลายเป็นตัวการไม่ใช่ผู้ใช้

2. ตัวการกับผู้สนับสนุน

- 2.1 ตัวการต้องร่วมมือร่วมใจกันกระทำความผิด ต้องร่วมมือกระทำการอันเป็นส่วนหนึ่งของความผิด ผู้สนับสนุนไม่ต้องลงมือกระทำการอันเป็นส่วนหนึ่งของความผิด
- 2.2 ตัวการต้องคบคิดกันมา แต่ผู้สนับสนุนอาจมีเจตนาฝ่ายเดียวก็ได้ ไม่ต้องคบคิดกับผู้กระทำความผิดมาก่อน
- 2.3 ตัวการต้องร่วมมือกระทำความผิดด้วยกัน ผู้สนับสนุนเพียงให้ความช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกโดยมิได้ลงมือกระทำความผิดด้วย

3. ผู้ใช้กับผู้สนับสนุน

- 3.1 ผู้ใช้เป็นผู้ก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำความผิด คือทำให้ผู้ถูกใช้ตัดสินใจกระทำความผิดตามที่ใช้ แต่ผู้สนับสนุนเพียงให้ความช่วยเหลือ หรือให้ความสะดวกแก่ผู้กระทำความผิด
- 3.2 การใช้ต้องลงมือก่อนกระทำความผิด ถ้าใช้ในขณะกระทำความผิดอาจเป็นเพียงผู้สนับสนุน

เหตุส่วนตัวและเหตุในลักษณะคดี มาตรา 89**1. เหตุส่วนตัว**

- 1) ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือฐานะเฉพาะตัวของผู้กระทำผิดแต่ละคน
- 2) อันมีผลให้ได้รับยกเว้นโทษลดโทษหรือเพิ่มโทษแก่ผู้ร่วมกระทำความผิดนั้น ไม่มีผลถึงคนอื่นด้วย

2. เหตุในลักษณะคดี

- 1) ข้อเท็จจริงอื่นๆอันเป็นเหตุเกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิด
- 2) ยังผลให้ได้รับการยกเว้นโทษ ลดโทษ หรือเพิ่มโทษแก่ผู้ร่วมกระทำความผิดทุกคน

หน่วยที่ 6

โทษ วิธีการเพื่อความปลอดภัย การกระทำความผิดหลายอย่าง การกระทำความผิดอีก อายุความและอื่นๆ

เอกสารการสอน # 6.1 โทษอาญา

โทษอาญา (มาตรา 18)

1. ประหารชีวิต
2. จำคุกตลอดชีวิต
3. กักขัง
4. ปรับ
5. ริบทรัพย์สิน

เอกสารการสอน # 6.2 โทษประหารชีวิต

โทษประหารชีวิต

1. วิธีบังคับโทษประหารชีวิต ใช้การฉีดยาหรือสารพิษให้ตาย
2. การเพิ่มโทษ เพิ่มอีกไม่ได้ (มาตรา 51)
3. การลดโทษ (มาตรา 52)
 - 3.1 ลดหนึ่งในสาม เหลือจำคุกตลอดชีวิต
 - 3.2 ลดกึ่งหนึ่ง เหลือจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุก 25 ถึง 50 ปี
4. มีทั้งการเพิ่มโทษและลดโทษ ต้องลดอย่างเดียว

โทษจำคุก**1. ประเภท: มี 2 ประเภท**

- 1.1 ตลอดชีวิต
- 1.2 มีกำหนดระยะเวลา

2. วิธีบังคับ

- 2.1 ความผิดที่จำคุกหรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ
 - เลือกลงอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสองอย่างก็ได้
- 2.2 ความผิดที่จำคุกหรือปรับ (มาตรา 20)
 - ลงทั้งจำคุกทั้งปรับ หรือจำคุกอย่างเดียวก็ได้
 - จะปรับอย่างเดียวไม่ได้

3. การคำนวณ (มาตรา 21 และมาตรา 22)

- 3.1 เริ่มต้นวันพิพากษา นับ 1 วันเต็ม
 - 3.2 หักวันที่ถูกคุมขังออก
 - 3.3 กำหนดเป็นเดือน นับ 30 วัน เป็น 1 เดือน
 - 3.4 กำหนดเป็นปี คำนวณตามปฏิทิน
 - 3.5 ปลอยตัวในวันถัดจากวันครบกำหนด
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

การเพิ่มและการลดโทษจำคุก**1. โทษจำคุกตลอดชีวิต (มาตรา 51 และมาตรา 53)**

- 1.1 เพิ่มอีกไม่ได้
- 1.2 ลด ต้องเปลี่ยนเป็นจำคุก 50 ปีก่อน แล้วจึงลด
- 1.3 มีทั้งการเพิ่มและการลด ต้องลดอย่างเดียว

2. โทษจำคุกมีกำหนดระยะเวลา (มาตรา 51 และมาตรา 54)

- 2.1 ต้องกำหนดโทษที่จะลงก่อน
- 2.2 เพิ่มหรือลดจากโทษที่กำหนดนั้น
- 2.3 มีทั้งการเพิ่มและการลด ให้เพิ่มก่อนแล้วจึงค่อยลด
- 2.4 ถ้าเพิ่มมากกว่าหรือเท่ากับลด ไม่เพิ่มไม่ลดก็ได้
- 2.5 จะเพิ่มเป็นจำคุกเกิน 50 ปีไม่ได้

3. ลดโทษจำคุกให้น้อยลงได้อีก (มาตรา 55)

- 3.1 ศาลจำคุก 3 เดือนหรือน้อยกว่า
- 3.2 ไม่มีปรับด้วย
- 3.3 ศาลลดโทษจำคุกอีกได้ แต่จะยกเลยไม่ได้

4. งดโทษจำคุกคงปรับอย่างเดียว (มาตรา 55)

- 4.1 ศาลจำคุก 3 เดือนหรือน้อยกว่า
- 4.2 ไม่มีปรับด้วย
- 4.3 ศาลลดโทษจำคุกอีกได้ หรือยกโทษจำคุก คงปรับอย่างเดียวก็ได้

5. รอกำหนดโทษและรอกการลงโทษ (มาตรา 56, 57, และมาตรา 58)

- 5.1 รอได้เฉพาะโทษจำคุก
- 5.2 ศาลจำคุกไม่เกิน 2 ปี
- 5.3 จำเลยไม่เคยจำคุกมาก่อน (ยกเว้นประมาทและลหุโทษ)
- 5.4 เป็นเรื่องดุลพินิจของศาลที่รอหรือไม่
- 5.5 รอได้ไม่เกิน 5 ปีนับแต่วันพิพากษา

โทษกักขัง

1. ปัจจุบันยังไม่มีความผิดที่บัญญัติให้ลงโทษกักขัง
2. กรณีที่จะลงโทษกักขัง (มาตรา 23, 29, 32, 46 และมาตรา 47)
 - 2.1 เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นกักขัง
 - 2.2 ต้องโทษปรับแล้วไม่ชำระหรือศาลสงสัยจะไม่ชำระ
 - 2.3 ชดเชยค่าพิพาทษาให้ทรัพย์สิน
 - 2.4 ไม่ยอมทำทัณฑ์บนหรือหาประกันไม่ได้
3. วิธีบังคับ (มาตรา 24)
 - 3.1 กักตัวไว้ในสถานที่กักขังอันมิใช่เรือนจำ
 - 3.2 ถ้าศาลเห็นสมควร อาจให้กักขัง
 - 1) ที่อาศัยของผู้นั้น
 - 2) ที่อาศัยของผู้อื่นที่ยินยอม
 - 3) สถานที่อื่นอันอาจกักขังได้

เอกสารการสอน # 6.6

สิทธิและหน้าที่ของผู้ต้องโทษกักขัง (มาตรา 25 และมาตรา 26)

สิทธิและหน้าที่ของผู้ต้องโทษกักขัง (มาตรา 25 และมาตรา 26)

1. สิทธิ

- 1.1 ได้รับการเลี้ยงดูจากสถานที่กักขัง
- 1.2 ได้รับอาหารจากภายนอกโดยเสียค่าใช้จ่ายเอง
- 1.3 ใช้เสื้อผ้าของตนเอง
- 1.4 ได้รับการเยี่ยมอย่างน้อยวันละหนึ่งชั่วโมง
- 1.5 รับและส่งจดหมายได้
- 1.6 ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพของตน ในกรณีถูกกักขังในที่อยู่ของตนหรือของผู้อื่น

2. หน้าที่

- 2.1 ต้องทำงานตามระเบียบ ข้อบังคับ และวินัย
- 2.2 ถ้าประสงค์ทำงานอย่างอื่น ให้เลือกทำได้ตามประเภทงานที่สมัครแต่ต้องไม่ขัดต่อระเบียบ ข้อบังคับ ความปลอดภัย
- 2.3 ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนด

- 2.1 เป็นอำนาจของศาลจะเปลี่ยนหรือไม่
- 2.2 ถ้าศาลลงโทษอย่างอื่นด้วย โทษนั้นคงมีอยู่

2. ผล เปลี่ยนกักขังเป็นจำคุกได้ไม่เกินเวลาที่ต้องกักขังต่อไป

[illegible]

โทษปรับ**1. วิธีบังคับ (มาตรา 28 และมาตรา 29)**

- 1.1 ต้องชำระเป็นเงินภายใน 30 วัน นับแต่วันพิพากษา
- 1.2 ถ้าไม่ชำระ
 - (1) ถูกยึดทรัพย์สินใช้ค่าปรับ
 - (2) กักขังในสถานกักขังของทางราชการแทนค่าปรับ (จะเปลี่ยนโทษกักขังแทนค่าปรับนี้เป็นโทษจำคุกไม่ได้)

2. การคำนวณระยะเวลากักขังแทนค่าปรับ (มาตรา 30)

- 2.1 นับวันเริ่มกักขังแทนค่าปรับด้วย
- 2.2 ถืออัตรา 200 บาท ต่อ 1 วัน
- 2.3 ห้ามกักขังเกิน 1 ปี เว้นแต่ปรับตั้งแต่ 80,000 บาทขึ้นไป กักขังได้ไม่เกิน 2 ปี
- 2.4 ถ้าถูกคุมขังมาก่อน หักวันที่คุมขังออกจากจำนวนค่าปรับ
- 2.5 ถูกกักขังแทนค่าปรับครบแล้ว ปล่อยตัวในวันถัดจากวันที่ครบกำหนด
- 2.6 ถ้านำเงินค่าปรับมาชำระครบ ปล่อยตัวทันที

3. การขอทำงานบริการสังคมในกรณีศาลพิพากษาปรับไม่เกิน 80,000 บาท (มาตรา 30/1)

- 3.1 ที่ต้องโทษปรับไม่เป็นนิติบุคคล
- 3.2 ไม่มีชำระค่าปรับ
- 3.3 อาจยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นที่พิจารณาคดี ขอทำงานบริการสังคม หรือ
งานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับ

4. การเพิ่มโทษและลดโทษ (มาตรา 54)

- 4.1 กำหนดโทษที่จะลงก่อน แล้วจึงเพิ่มหรือลดโทษ
- 4.2 ถ้ามีทั้งเพิ่มและลดโทษ ให้เพิ่มโทษก่อนและจึงลดโทษ
- 4.3 ถ้าเพิ่มมากกว่าหรือเท่ากับลดโทษ จะไม่เพิ่มและไม่ลดโทษก็ได้

5. การชำระค่าปรับในอัตราอย่างสูง (มาตรา 79)

- 5.1 คดียังไม่ถึงศาล ชำระแก่เจ้าพนักงาน
- 5.2 คดีที่ถึงศาลแล้ว ชำระต่อศาลก่อนเริ่มสืบพยาน
- 5.3 ผล
 - ไม่ถือว่าจำเลยรับสารภาพ เท่ากับไม่เคยต้องคำพิพากษาว่ากระทำความผิด

เอกสารการสอน # 6.10 โทษรับทรัพย์สิน

โทษรับทรัพย์สิน

1. ทรัพย์สินที่จะถูกริบได้ (มาตรา 32, 33, 34 และมาตรา 35)

1.1 ทรัพย์สินที่ต้องริบเสมอ

- (1) ทรัพย์สินที่กฎหมายบัญญัติว่าผู้ใดทำเป็นความผิด
- (2) ทรัพย์สินที่กฎหมายบัญญัติว่าผู้ใดมีไว้เป็นความผิด

1.2 ทรัพย์สินที่ต้องริบเว้นแต่เป็นของผู้อื่นที่มีได้รู้เห็นด้วย

- (1) ทรัพย์สินที่ได้ให้ตามมาตรา 143, 144, 149, 150, 167, 201 หรือมาตรา 202
- (2) ทรัพย์สินที่ได้ให้เพื่อจูงใจให้กระทำความผิด
- (3) ทรัพย์สินที่ได้ให้เป็นรางวัลในการกระทำความผิด

1.3 ทรัพย์สินที่อยู่ในดุลพินิจของศาลว่าจะริบหรือไม่ เว้นแต่เป็นของผู้อื่นที่มีได้รู้เห็นด้วย

- (1) ทรัพย์สินที่ได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้กระทำความผิด
- (2) ทรัพย์สินที่ได้มาโดยการกระทำความผิด

2. วิธีบังคับ ในกรณีไม่ส่งทรัพย์สินที่ริบ (มาตรา 37)

2.1 ยึดทรัพย์สินนั้น

2.2 ให้ชำระราคาหรือยึดทรัพย์สินอื่นชดเชย

2.3 กักขังผู้นั้นไว้จนกว่าจะปฏิบัติตามคำสั่ง ไม่เกิน 1 ปี

3. การขอคืนทรัพย์สินที่ถูกริบ (มาตรา 36)

3.1 ต้องเป็นทรัพย์สินที่ถูกริบตามมาตรา 33 และมาตรา 34

3.2 เจ้าของแท้จริงมิได้รู้เห็นเป็นใจกับการกระทำความผิด

3.3 ต้องร้องต่อศาลภายใน 1 ปี นับแต่คำพิพากษาถึงที่สุด

เอกสารการสอน # 6.11 วิธีการเพื่อความปลอดภัย (มาตรา 39)

วิธีการเพื่อความปลอดภัย (มาตรา 39)

1. ประเภตกักกัน
2. ห้ามเข้าเขตกำหนด
3. เรียกประกันทัณฑ์บน
4. คุ่มตัวไว้ในสถานพยาบาล
5. ห้ามประกอบอาชีพบางอย่าง

กักกัน**1. หลักเกณฑ์ (มาตรา 41, 43 และมาตรา 97)**

- 1.1 เคยถูกกักขังมาแล้ว หรือ
- 1.2 เคยถูกจำคุกไม่ต่ำกว่า 6 เดือนมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ครั้งในความผิดที่ระบุไว้ใน มาตรา 41
- 1.3 ทำผิดอีกภายใน 10 ปี นับแต่พ้นกักกันหรือพ้นโทษ
- 1.4 อัยการเห็นว่าน่าจะฟ้องให้กักกันได้
 - (1) ขอรวบไปในฟ้อง
 - (2) ฟ้องใหม่ภายหลัง 6 เดือน นับแต่ฟ้องคดีเดิม

2. ระยะเวลากักกัน (มาตรา 41 วรรคสอง)

- 2.1 ไม่น้อยกว่า 3 ปีและไม่เกิน 10 ปี
- 2.2 เป็นอำนาจของศาลและกักกันหรือไม่ก็ได้

3. การคำนวณระยะเวลากักกัน (มาตรา 42)

- 3.1 นับวันที่ศาลพิพากษาเป็นวันเริ่มกักกัน
- 3.2 ถ้ายังมีโทษจำคุกหรือกักขังอยู่ นับวันถัดจากพ้นโทษจำคุกหรือกักขังเป็นวันเริ่มกักกัน
- 3.3 กำหนดเป็นเดือน นับ 30 วัน เป็น 1 เดือน
- 3.4 กักกันครบกำหนดแล้ว ปลดปล่อยตัววันถัดไป

เอกสารการสอน # 6.13 ห้ามเข้าเขตกำหนด (มาตรา 44 และมาตรา 45)**ห้ามเข้าเขตกำหนด (มาตรา 44 และมาตรา 45)****หลักเกณฑ์**

1. ถูกศาลพิพากษาลงโทษไม่ว่าประเภทใด
2. ศาลสั่งห้ามเข้าเขตกำหนดไม่เกิน 5 ปี นับแต่พ้นโทษ
3. ฝ่าฝืนคำสั่งผิดตามมาตรา 194

เรียบประกันทัศนทัศน์**1. หลักเกณฑ์ (มาตรา 46)**

- 1.1 อัยการฟ้องศาลว่า จำเลยจะก่อเหตุร้ายขึ้น หรือ
- 1.2 ในการพิจารณาคดี ศาลไม่ลงโทษจำเลย แต่เชื่อว่าจำเลยจำเลยจะก่อเหตุร้าย
- 1.3 ศาลมีอำนาจสั่งให้จำเลยทำทัศนทัศน์โดยกำหนดเงินไม่เกิน 5,000 บาทว่า
 - (1) จะไม่ก่อเหตุร้ายนั้นในเวลาที่ศาลกำหนด ไม่เกิน 2 ปี
 - (2) จะไม่ก่อให้เกิดเหตุร้ายนั้นในเวลาที่ศาลกำหนด ไม่เกิน 2 ปี และหาประกันสำหรับชำระเงินตามทัศนทัศน์
- 1.4 การกระทำของเด็กอายุไม่เกิน 17 ปี จะทำทัศนทัศน์ไม่ได้

2. วิธีบังคับ (มาตรา 47)

- 2.1 ไม่ยอมทำทัศนทัศน์หรือหาประกันไม่ได้
 - (1) กักขังจนกว่าจะทำทัศนทัศน์หรือหาประกันได้แต่ไม่เกิน 6 เดือน
 - (2) สั่งห้ามเข้าเขตกำหนด (ฝ่าฝืนคำสั่งห้ามเป็นห้ามผิดตามมาตรา 194)
- 2.2 ผิดทัศนทัศน์
 - (1) อาจไม่สั่งให้ชำระเงินเลยก็ได้
 - (2) สั่งให้ชำระเงินมีจำนวน
 - เท่าที่กำหนดไว้
 - น้อยกว่าที่กำหนดไว้
 - (3) ถ้าไม่ชำระให้กักขังแทน

เอกสารการสอน # 6.15 คุ่มตัวไว้ในสถานพยาบาล (มาตรา 48 และมาตรา 49)

คุ่มตัวไว้ในสถานพยาบาล (มาตรา 48 และมาตรา 49)

หลักเกณฑ์

1. ศาลเห็นว่าการปล่อยตัวผู้มีจิตบกพร่อง โรคจิต หรือจิตฟั่นเฟือนจะไม่ปลอดภัยแก่ประชาชน
 - 1.1 สั่งคุ่มตัวไว้ในสถานพยาบาล
 - 1.2 ถอนคำสั่งเมื่อใดก็ได้
2. ศาลจำคุกจำเลยหรือรอไว้ แต่ศาลเห็นว่าจำเลยกระทำผิดเพราะเสพสุราหรือยาเสพติดศาลสั่งให้จำเลยละเว้นเสพสิ่งเหล่านั้นในเวลาไม่เกิน 2 ปี นับแต่พ้นโทษหรือวันปล่อยตัวเพราะรอลงโทษแต่จำเลยไม่ทำตาม
 - 2.1 สั่งคุ่มตัวไว้ในสถานพยาบาล
 - 2.2 มีกำหนดไม่เกิน 2 ปี
 - 2.3 ฝ่าฝืนคำสั่งศาล ผิดตามมาตรา 195

เอกสารการสอน # 6.16 ห้ามการประกอบอาชีพบางอย่าง (มาตรา 50)

ห้ามการประกอบอาชีพบางอย่าง (มาตรา 50)

หลักเกณฑ์

1. ศาลลงโทษไม่ว่าประเภทใด
2. ศาลเห็นว่าจำเลยกระทำผิด
 - 2.1 โดยอาศัยโอกาสจากการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพหรือ
 - 2.2 เนื่องจากการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ
3. ศาลเห็นว่าหากจำเลยประกอบอาชีพหรือวิชาชีพนั้นต่อไปอาจกระทำผิดเช่นนั้นอีก
4. ศาลสั่งห้ามประกอบอาชีพหรือวิชาชีพนั้นไม่เกิน 5 ปี นับแต่วันพ้นโทษ
5. ฝ่าฝืนคำสั่งห้าม เป็นความผิดตามมาตรา 196

เอกสารการสอน # 6.17 การกระทำความผิดหลายกระทง (มาตรา 91)

การกระทำความผิดหลายกระทง (มาตรา 91)

การจะเป็นความผิดหลายกระทงความผิดได้นั้นจะต้องมีการกระทำหลายการกระทำ และการกระทำหลายการกระทำนั้นจะต้องเป็นการกระทำที่ต่างกันด้วย ซึ่งก็หมายความว่า การกระทำหลายการกระทำนั้น เป็นการกระทำที่แยกออกมาจากกันได้ โดยพิจารณาจากสภาพของการกระทำนั้นเอง ซึ่งอาจเป็นการกระทำที่เป็นความผิดฐานเดียวกันหรือต่างฐานกันก็ได้ การกระทำหลายกรรมต่างกัน นอกจากจะหมายความว่า เป็นการกระทำที่แยกออกมาจากกันได้ดังกล่าวแล้ว การกระทำหลายกรรมต่างกัมนั้นยังหมายความรวมถึง การกระทำที่ผู้กระทำความผิดมีเจตนาต่างกันด้วย

เอกสารการสอน # 6.18 ข้อยกเว้นที่ไม่ถือว่าเป็นการกระทำความผิดหลายกระทง

ข้อยกเว้นที่ไม่ถือว่าเป็นการกระทำความผิดหลายกระทง

1) การกระทำความผิดที่ยืดออกไป ซึ่งแม้จะมีการกระทำในทางธรรมชาติหลายการกระทำ ก็ถือว่าเป็นความผิดกระทงเดียว เช่น นายดำใช้ไม้ตีทำร้ายร่างกายนายแดง 2 ที เช่นนี้ถือเป็นการกระทำความผิดต่อเนื่อง ไม่เป็นการกระทำหลายกระทง

2) การกระทำความผิดหลายการกระทำ รวมเป็นความผิดอีกฐานหนึ่ง หมายความว่า มีการกระทำในทางธรรมชาติหลายการกระทำ ซึ่งการกระทำแต่ละการกระทำต่างเป็นความผิดต่อกฎหมายต่างกัน แต่เมื่อรวมการกระทำหลายการกระทำนั้นเข้าด้วยกัน เกิดเป็นความผิดอีกฐานหนึ่ง เช่นนี้ถือเป็นการกระทำเดียวตามความผิดฐานนั้น เช่น ดำใช้ยาทำให้แดงมึนเมา แล้วขโมยเอาทรัพย์สินของแดงไป กรณีนี้ดำมีการกระทำสองอัน ซึ่งต่างฐานความผิดกันคือทำร้ายร่างกายและลักทรัพย์ แต่เนื่องจากการกระทำสองอันนั้นรวมกันแล้วเป็นความผิดฐานชิงทรัพย์ จึงไม่ใช่การกระทำหลายกรรม

3) การกระทำความผิดหลายการกระทำ แต่กฎหมายบัญญัติให้ลงโทษเพียงฐานเดียว หมายความว่า มีการกระทำในทางธรรมชาติหลายการกระทำ ซึ่งการกระทำแต่ละการกระทำนั้นต่างเป็นความผิดต่อกฎหมายต่างฐานกัน แต่กฎหมายกำหนดให้ลงโทษผู้กระทำแต่เพียงฐานเดียว เช่น ดำปลอมเอกสารขึ้นอีกฉบับหนึ่ง แล้วนำเอกสารนั้นไปใช้ กรณีนี้ดำมีการกระทำสองการกระทำ ซึ่งต่างฐานความผิดกันคือ ปลอมเอกสารและใช้เอกสารปลอม แต่เนื่องจากกฎหมายกำหนดให้ลงโทษใช้เอกสารปลอมแต่เพียงฐานเดียว จึงไม่ถือว่าเป็นการกระทำหลายกรรม

เอกสารการสอน # 6.19 การกระทำความผิดอีก

การกระทำความผิดอีก

- 1) ผู้ที่เคยถูกลงโทษจำคุกมาแล้ว หากได้กระทำความผิดอีกภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดและศาลจะลงโทษจำคุก ผู้นั้นอาจถูกเพิ่มโทษให้หนักขึ้นอีกหนึ่งหนึ่งในสามได้
- 2) ผู้ที่เคยถูกลงโทษจำคุกไม่น้อยกว่า 6 เดือนมาแล้ว หากได้กระทำความผิดซ้ำในความผิดประเภทเดียวกันอีกภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดและศาลจะลงโทษจำคุก ผู้นั้นอาจถูกเพิ่มโทษให้หนักขึ้นอีกหนึ่งกึ่งหนึ่งได้
- 3) ความผิดที่กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ และความผิดซึ่งกระทำในขณะที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ไม่ถือเป็นเหตุเพิ่มโทษ

เอกสารการสอน # 6.20 การเพิ่มโทษเพราะกระทำความผิดอีกโดยทั่วไป

การเพิ่มโทษเพราะกระทำความผิดอีกโดยทั่วไป

- 1) ผู้นั้นเคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก
- 2) ได้กระทำความผิดใดๆ อีกในระหว่างที่ยังต้องรับโทษอยู่หรือภายใน 5 ปี
- 3) ศาลจะพิพากษาลงโทษครั้งหลังถึงจำคุก
- 4) ความผิดที่จะนำมาเพิ่มโทษได้นั้นต้องไม่ใช่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ และความผิดที่ผู้กระทำได้กระทำในขณะที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี

เอกสารการสอน # 6.21 การเพิ่มโทษเพราะการกระทำผิดอีกเฉพาะอย่าง

การเพิ่มโทษเพราะการกระทำผิดอีกเฉพาะอย่าง

- 1) ผู้นั้นเคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกไม่น้อยกว่า 6 เดือน
- 2) ได้กระทำความผิดอย่างหนึ่งอย่างใดซ้ำในอนุมาตราเดียวกันอีกในระหว่างยังต้องรับโทษอยู่หรือภายในเวลา 3 ปี นับแต่วันพ้นโทษ
- 3) ศาลจะพิพากษาลงโทษครั้งหลังถึงจำคุก
- 4) ความผิดที่จะนำมาเพิ่มโทษได้นั้นต้องไม่ใช่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ และไม่ใช่ความผิดที่ผู้กระทำได้กระทำในขณะที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี ตามมาตรา 94

เอกสารการสอน # 6.22 กำหนดโทษที่เพิ่ม

กำหนดโทษที่เพิ่ม

บทบัญญัติของมาตรา 93 ก็เป็นเช่นเดียวกับมาตรา 92 กล่าวคือ เป็นบทบังคับให้ศาลเพิ่มโทษแก่ผู้กระทำความผิดเมื่อเข้าหลักเกณฑ์ที่จะเพิ่มโทษดังกล่าวข้างต้น ศาลจะใช้ดุลพินิจไม่เพิ่มโทษไม่ได้ สำหรับกำหนดโทษที่จะเพิ่มตามมาตรา 93 กฎหมายบัญญัติให้ศาลเพิ่มโทษสูงกว่ามาตรา 92 โดยมาตรา 93 นี้ กำหนดให้เพิ่มโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่ศาลจะลงแก่ผู้กระทำความผิดสำหรับความผิดครั้งหลัง

เอกสารการสอน # 6.23 อายุความ

อายุความ

- 1) ในการฟ้องคดีและฟ้องขอให้กักกันผู้กระทำความผิดต่อศาลนั้น จะต้องกระทำภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดมิฉะนั้นจะฟ้องร้องผู้นั้นไม่ได้
- 2) การลงโทษผู้กระทำความผิดตามคำพิพากษาของศาล จะต้องกระทำภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด
- 3) การบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลเกี่ยวกับวิธีการเพื่อความปลอดภัยจะต้องกระทำภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

เอกสารการสอน # 6.24 อายุความฟ้องคดี

อายุความฟ้องคดี

มาตรา 95 ในคดีอาญาถ้ามิได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลภายในกำหนดดังต่อไปนี้นับแต่วันกระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ

- (1) ยี่สิบปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกยี่สิบปี
- (2) สิบห้าปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าเจ็ดปีแต่ยังไม่ถึงยี่สิบปี
- (3) สิบปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าหนึ่งปีถึงเจ็ดปี
- (4) ห้าปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าหนึ่งเดือนถึงหนึ่งปี
- (5) หนึ่งปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งเดือนลงมา หรือต้องระวางโทษอย่างอื่น

เอกสารการสอน # 6.25 อายุความสำหรับความผิดที่ยอมความได้ มาตรา 96

อายุความสำหรับความผิดที่ยอมความได้ มาตรา 96

- 1) ผู้เสียหายต้องร้องทุกข์ภายใน 3 เดือนนับแต่วันรู้ถึงการกระทำความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด
- 2) ต้องฟ้องและนำตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลภายในอายุความฟ้องคดีตามมาตรา 95

เอกสารการสอน # 6.26 บทบัญญัติที่ใช้แก่ความผิดลหุโทษ

ความผิดลหุโทษ คือ

- 1) ความผิดที่มีโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน
- 2) ความผิดที่มีโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท
- 3) ความผิดที่มีโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือนและโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท

หน่วยที่ 7

ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคง

เอกสารการสอน # 7.1 ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร

หน่วยที่ 7 ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร

- ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาทและผู้สำเร็จราชการฯ (มาตรา 107 - 112)
- ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร (มาตรา 113 - 118)
- ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายนอกราชอาณาจักร (มาตรา 119 - 129)
- ความผิดต่อสัมพันธไมตรีกับต่างประเทศ (มาตรา 130 - 135)
- ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย (มาตรา 135/1 - 135/4)

เอกสารการสอน # 7.1.1 ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์

ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์

- ปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์ (ม.107)
- ประทุษร้ายต่อพระองค์หรือเสรีภาพ (ม.108)
- ประทุษร้ายต่อพระองค์หรือเสรีภาพ (ม.110)
- หมิ่นประมาท ดูหมิ่น อาฆาตมาดร้าย (ม.112)

ความผิดต่อพระราชินี รัชทายาทหรือผู้สำเร็จราชการฯ

- ปลงพระชนม์พระราชินี รัชทายาทหรือผู้สำเร็จราชการฯ (ม.109)
- ประทุษร้ายต่อพระองค์หรือเสรีภาพ (ม.110)
- หมิ่นประมาท ดูหมิ่น อาฆาตมาดร้าย (ม.112)

ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาทและผู้สำเร็จราชการฯ

- ผู้กระทำความผิดต้องรู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของความผิด (ม.59 ว.3)
- กระทำความผิดในหมวดนี้ “พยายามกระทำความผิด” เท่ากับการกระทำความผิดสำเร็จ
- การพยายามกระทำความผิดแม้จะยับยั้งเสียเองหรือกลับใจแก้ไข (ม. 82) ก็เป็นความผิด จะนำเอา ม.82 มาใช้บังคับไม่ให้ผิดฐานเตรียมไม่ได้
- การ “เตรียม” คือ บรรดาการกระทำต่างๆ ซึ่งทำให้การกระทำความผิดสะดวกหรือสามารถเกิดขึ้นได้ แต่ไม่ถึงขั้นลงมือกระทำ เมื่อมีการเตรียมในหมวดนี้ กฎหมายเอาผิดตั้งแต่การเตรียม
- การ “กระทำประทุษร้ายต่อ” มีความหมายกว้างกว่า “ใช้กำลังประทุษร้าย” (ม. 1 (6))
- “การกระทำที่มีลักษณะน่าจะเป็นอันตราย” ผู้กระทำความผิดไม่ต้องมีเจตนา
- แม้กระทำความผิดในหมวดนี้นอกราชอาณาจักร ก็ต้องรับผิดในราชอาณาจักร (ม.7)
- ผู้ใดเป็น ผู้สนับสนุน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในความผิดนั้น

เอกสารการสอน # 7.2

ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร

ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร

- ความผิดฐานเป็นกบฏ (ม.113)
- สะสมกำลังพล ตระเตรียมหรือสมคบกัน ยุยงราษฎรเพื่อเป็นกบฏ ช่วยปกปิด (ม.114)
- ยุยงทหารหรือตำรวจให้หนีราชการ (ม. 115)
- กระทำให้ปรากฏแก่ประชาชนเพื่อลวงละเมิดกฎหมาย (ม. 116)
- ยุยงหรือจัดให้เกิดการหยุดงาน ปิดงาน ไม่ยอมค้าขาย (ม.117)
- การกระทำต่อธงหรือเครื่องหมายแห่งรัฐ (ม. 118)

เอกสารการสอน # 7.2.1

ความผิดฐานเป็นกบฏ (ม.113)

ความผิดฐานเป็นกบฏ (ม.113)

องค์ประกอบภายนอก

- ใช้กำลังประทุษร้าย (ม.1(6)) หรือ
- ชูเชิญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย คือ แสดงออกให้ทราบว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายในอนาคต ไม่จำกัดบุคคลผู้ถูกกระทำ และการกระทำได้ต้องมีมูลเหตุจงใจตามมาตรา

องค์ประกอบภายใน

- เจตนาธรรมดา

- มูลเหตุจงใจ

ล้มล้างหรือเปลี่ยนแปลง รธน.

ล้มล้างอำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร หรืออำนาจตุลาการแห่ง รธน. หรือให้ใช้อำนาจดังกล่าวแล้วไม่ได้

แบ่งแยกราชอาณาจักรหรือยึดอำนาจปกครองในส่วนหนึ่งส่วนใดแห่งราชอาณาจักร

เอกสารการสอน # 7.2.2 กระทำให้ปรากฏแก่ประชาชนเพื่อล่วงละเมิดกฎหมาย (ม. 116)

กระทำให้ปรากฏแก่ประชาชนเพื่อล่วงละเมิดกฎหมาย (ม. 116)

องค์ประกอบภายนอก

- ทำให้ปรากฏแก่ประชาชนด้วยวาจา หนังสือ หรือวิธีอื่นใดอันมิใช่เป็นการกระทำภายในความมุ่งหมายแห่ง รธน. หรือมิใช่เพื่อแสดงความคิดเห็นหรือติชมโดยสุจริต

องค์ประกอบภายใน

- เจตนาธรรมดา

- มูลเหตุจูงใจ

ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแผ่นดินหรือรัฐบาลโดยใช้กำลังข่มขืนใจ หรือใช้กำลังประทุษร้าย

ให้เกิดความปั่นป่วนหรือกระด้างกระเดื่องในหมู่ประชาชนถึงขนาดก่อความไม่สงบขึ้นในราชอาณาจักร

ให้ประชาชนล่วงละเมิดกฎหมายแผ่นดิน

เอกสารการสอน # 7.2.3 การกระทำต่อธงหรือเครื่องหมายแห่งรัฐ (ม. 118)

การกระทำต่อธงหรือเครื่องหมายแห่งรัฐ (ม. 118)

องค์ประกอบภายนอก

- การกระทำใดๆ ก็ได้ เช่น ฉีกธง เอาธงมากระแทบ
- ธง (พ.ร.บ. ธง พ.ศ.2522) เครื่องหมายอื่นใด (เช่น ตราครุฑของกระทรวง) ที่หมายถึงรัฐ

องค์ประกอบภายใน

- เจตนาธรรมดา

มูลเหตุจูงใจ เพื่อเหยียดหยามประเทศชาติ

เอกสารการสอน # 7.3.1 ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายนอกราชอาณาจักร

ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายนอกราชอาณาจักร

- กระทำเพื่อให้เอกราชของรัฐเสื่อมไป (มาตรา 119)
- คบคิดกับบุคคลซึ่งกระทำการเพื่อประโยชน์ของรัฐต่างประเทศ (มาตรา 120)
- คนไทยทำการรบต่อประเทศ (มาตรา 121)
- อุปการะแก่การรบของข้าศึก (มาตรา 122)
- กระทำให้ได้มาซึ่งความลับ (มาตรา 123)
- กระทำให้อื่นล่วงรู้หรือได้ไปซึ่งความลับ (มาตรา 124)
- กระทำแก่อเอกสารอันเกี่ยวกับส่วนได้เสียของรัฐ (มาตรา 125)
- กระทำกิจการที่ได้รับมอบหมายโดยทุจริต (มาตรา 126)
- กระทำให้เกิดเหตุร้ายแก่ประเทศจากภายนอก (มาตรา 127)
- การเตรียม พยายามกระทำความผิดและเป็นผู้สนับสนุน (มาตรา 128 และ 129)

เอกสารการสอน # 7.3.2 กระทำเพื่อให้เอกราชของรัฐเสื่อมไป (มาตรา 119)

กระทำเพื่อให้เอกราชของรัฐเสื่อมไป (มาตรา 119)

1. การกระทำการใดๆ

กฎหมายมิได้จำกัดลักษณะของการกระทำไว้ ฉะนั้นจะเป็นการกระทำใดๆ ก็ได้ทั้งสิ้น เช่น พูดยาชักชวน ให้อาวุธ หรือเครื่องมือเครื่องใช้ช่วยเหลือ

2. เจตนา

3. เพื่อ

3.1 ให้ราชอาณาจักรหรือส่วนหนึ่งส่วนใดแห่งราชอาณาจักรตกไปอยู่ใต้อำนาจอธิปไตยของต่างประเทศ หรือ หมายถึง เพื่อให้ดินแดนทั้งหมดของประเทศไทยตกไปเป็นดินแดนของประเทศอื่น หรือ ให้ดินแดนส่วนใดส่วนหนึ่ง

3.2 ให้เอกราชของรัฐเสื่อมเสียไป

“เอกราชของรัฐ” หมายถึง ความเป็นอิสระของรัฐ ไม่ขึ้นต่อรัฐใดหรือคณะบุคคลใดในใดๆ ทาง ไม่ว่าจะเป็นเอกราชทางการเมือง การปกครอง เอกราชทางเศรษฐกิจการคลัง หรือเอกราชทางศาล

เอกสารการสอน # 7.3.3 คบคิดกับบุคคลซึ่งกระทำการเพื่อประโยชน์ของรัฐต่างประเทศ (มาตรา 120)

คบคิดกับบุคคลซึ่งกระทำการเพื่อประโยชน์ของรัฐต่างประเทศ (มาตรา 120)

1. คบคิดกับบุคคล

- การร่วมคิดกันกับบุคคล เพียงแต่ร่วมคิด ร่วมปรึกษาหารือกับผู้อื่นเท่านั้นก็เป็นความผิดแล้ว

2. ซึ่งกระทำการเพื่อประโยชน์ของรัฐต่างประเทศ

- บุคคลอื่นผู้ร่วมคิดนั้นจะต้องกระทำการเพื่อประโยชน์ของรัฐต่างประเทศ

3. เจตนา

4. ด้วยความประสงค์ที่จะก่อให้เกิดการดำเนินการรบต่อรัฐหรือในทางอื่นที่เป็นปรีกษต่อรัฐ

ผู้กระทำก็ต้องรู้ว่า บุคคลที่ตนคบคิดด้วยนั้นได้กระทำเพื่อประโยชน์ของรัฐต่างประเทศ และต้องมีเจตนาพิเศษคบคิดโดยมีความมุ่งหมายด้วยความประสงค์ เพื่อให้เกิดการดำเนินการรบต่อรัฐ หรือเพื่อให้เกิดการดำเนินการในทางอื่นที่เป็นปรีกษต่อรัฐ

เอกสารการสอน # 7.3.4 คนไทยทำการรบต่อประเทศ (มาตรา 121)

คนไทยทำการรบต่อประเทศ (มาตรา 121)

1. เป็นคนไทย

- ถ้าเป็นคนต่างด้าวกระทำการตามมาตรานี้ย่อมไม่มีความผิด

2. กระทำการรบต่อประเทศ หรือเข้าร่วมเป็นข้าศึกของประเทศ

- จะเป็นการรบที่มีการประกาศสงครามตามกฎหมายระหว่างประเทศ หรือการรบที่ไม่มีการประกาศสงครามก็ได้ แต่ต้องเป็นการเข้ากับฝ่ายที่เป็นศัตรูของประเทศไทยและทำการสู้รบกับประเทศไทย

3. เจตนา

เอกสารการสอน # 7.3.5 อุปการะแก่การรบของข้าศึก (มาตรา 122)

อุปการะแก่การรบของข้าศึก (มาตรา 122)

ความผิดตามวรรคแรก

1. กระทำการใดๆ

- จะกระทำได้ด้วยประการใดๆ ก็ได้ทั้งสิ้น เพราะกฎหมายมิได้จำกัดไว้

2. เจตนา

3. เพื่ออุปการะแก่การดำเนินการรบ หรือการเตรียมการรบของข้าศึก

- อุปการะ หมายถึง การอุดหนุน ช่วยเหลือ เกื้อกูล กล่าวคือ การกระทำการใดๆ นั้น จะต้องมุ่งที่จะให้ความช่วยเหลือแก่การดำเนินการรบของข้าศึกของประเทศไทยหรือมุ่งที่จะให้ความช่วยเหลือการเตรียมการรบของข้าศึกของประเทศไทย

ความผิดตามวรรคท้าย

ถ้าการกระทำเพื่ออุปการะตามวรรคแรกเป็นการอุปการะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ คือ

- (1) ทำให้ป้อม ค่าย สนามบิน ยานรบ ยานพาหนะ ทางคมนาคม สิ่งที่ใช้ในการสื่อสาร ยุทธภัณฑ์ เสบียงอาหาร ภูเรือ อาคร หรือสิ่งอื่นใดสำหรับใช้เพื่อการสงครามใช้การไม่ได้หรือตกไปอยู่ในเงื้อมมือของข้าศึก
- (2) ยุยงทหารให้ละเลยไม่กระทำการตามหน้าที่ ก่อการกำเริบ หนีราชการหรือละเมิดวินัย
- (3) กระทำจารกรรม นำหรือแนะทางให้ข้าศึก หรือ
- (4) กระทำโดยประการอื่นใดให้ข้าศึกได้เปรียบในการรบ

เอกสารการสอน # 7.3.6 กระทำให้ได้มาซึ่งความลับ (มาตรา 123)

กระทำให้ได้มาซึ่งความลับ (มาตรา 123)

1. กระทำการใดๆ

- ไม่จำกัดการกระทำเช่นเดียวกับมาตรา 122

2. เจตนา

3. เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อความ เอกสารหรือสิ่งใดๆ อันปกปิดไว้เป็นความลับสำหรับความปลอดภัยของประเทศ

- **ข้อความ** อาจเป็นข้อความทางวาจา เช่น ลอบบันทึกเสียงการประชุม หรือลอบบันทึกเสียงสนทนาทางโทรศัพท์ หรือข่าวสารใดๆ หรือการเคลื่อนย้ายกำลังทหาร
- **เอกสาร** มีความหมายตามบทนิยามในมาตรา 1 (7)
- **สิ่งใดๆ** คือ สิ่งซึ่งไม่ใช่ข้อความ หรือเอกสารที่กล่าวมาแล้ว แต่ก็ต้องเป็นสิ่งที่ปกปิดไว้เป็นความลับสำหรับความปลอดภัยของประเทศ

กระทำให้ผู้อื่นล่วงรู้หรือได้ไปซึ่งความลับ (มาตรา 124)**ความผิดตามวรรคแรก****1. กระทำการใดๆ**

- กระทำการใดๆ บทบัญญัติในวรรคแรกนี้คล้ายคลึงกับมาตรา 123 เพียงแต่ว่ามาตรา 123 กระทำเพื่อให้ตนเองได้มาซึ่งข้อความเอกสารหรือสิ่งใดๆ อันปกปิดไว้เป็นความลับ

2. เจตนา**3. เพื่อให้ผู้อื่นล่วงรู้หรือได้ไปซึ่งข้อความ เอกสารหรือสิ่งใดๆ อันปกปิดไว้เป็นความลับสำหรับ ความปลอดภัยของประเทศ**

- คำว่า “**ให้ผู้อื่นล่วงรู้**” คือ ให้ผู้อื่นทราบข้อความเอกสารหรือสิ่งใดๆ อันเป็นความลับ
- คำว่า “**ให้ผู้อื่นได้ไป**” คือ ได้ไปซึ่งสิ่งที่ปกปิดไว้เป็นความลับ

ความผิดตามวรรคสอง

ถ้ากระทำในระหว่างประเทศอยู่ในการรบหรือการสงคราม การรบนั้นจะมีการประกาศหรือไม่ก็ได้ ส่วนสงครามก็หมายถึงการรบที่มีการประกาศสงครามต่อกันตามกฎหมายระหว่างประเทศ

ความผิดตามวรรคสาม

1. ความผิดตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง
2. ได้กระทำให้รัฐต่างประเทศได้ประโยชน์

กระทำแก่เอกสารอันเกี่ยวกับส่วนได้เสียของรัฐ (มาตรา 125)

1. ปลอม ทำเทียมขึ้น กักไว้ ซ่อนเร้น ปิดบัง ยักยักย ทำให้เสียหาย ทำลาย หรือทำให้สูญหายหรือไร้ประโยชน์

- **ปลอม** คือ การทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นเพื่อให้บุคคลอื่นหลงเชื่อว่าสิ่งที่ทำขึ้นนั้นเป็นของจริง ปลอมเอกสารมีความหมายดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 264
- **ทำเทียมขึ้น** เป็นกรณีสั่งเอกสารหรือแบบใดๆ ขึ้นเอง แต่ผู้กระทำมิได้อ้างว่าเป็นเอกสารหรือแบบที่แท้จริง คือมิได้ทำให้ผู้อื่นหลงเชื่อว่าเป็นจริง
- **กักไว้** หมายถึง เมื่อได้รับเอกสารหรือแบบใดๆ อันเกี่ยวกับส่วนได้เสียของรัฐในการระหว่างประเทศแล้ว ก็เก็บไว้เสียเอง ไม่เสนอผู้บังคับบัญชาตามระเบียบหรือไม่ส่งไปยังหน่วยราชการที่ควรส่งไปให้ดำเนินการ
- **ซ่อนเร้น** หมายถึง เอาไปซ่อนไว้หรือเก็บไว้ในที่มืดชิดทำให้ยากแก่การค้นพบ
- **ปิดบัง** คือ ไม่ยอมเปิดเผยหรือแจ้งแก่ผู้ที่ควรทราบให้ทราบถึงข้อความในเอกสารหรือแบบนั้นๆ
- **ยักยักย** คือ เอาจากที่เดิมไปเก็บไว้ในที่แห่งอื่น
- **ทำให้เสียหาย** คือ ทำให้เสื่อมค่าไป เช่น ฉีกเอกสารหรือแบบนั้นๆ เป็น 2 แผ่น
- **ทำลาย** คือ ทำให้สูญสภาพไป เช่น เผาเอกสาร
- **ทำให้สูญหาย** คือ ทำให้หายไป เช่น ทิ้งเอกสารหรือแบบนั้นลงในโถส้วม หรือล่าคล่อง
- **ทำให้ไร้ประโยชน์** คือ ทำให้ไม่มีประโยชน์ต่อไป เช่น ลบหรือขีดฆ่าข้อความจนอ่านไม่ออกหรือไม่ได้ใจความ

2. ซ้ำเอกสารหรือแบบใดๆ

ได้แก่ เอกสารหรือแบบใดๆ เอกสารก็หมายถึงเอกสารตามบทนิยามในมาตรา 1 (7) ส่วนแบบใดๆ หมายถึง แผนผังหรือแบบจำลองของสิ่งใดๆ เช่น แบบจำลองรถถัง แบบจำลองเครื่องบินรบ

3. อันเกี่ยวกับส่วนได้เสียของรัฐในการระหว่างประเทศ

เอกสารหรือแบบนั้นๆ จะต้องเป็นเอกสารหรือแบบที่จะทำให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์หรือต้องเสียประโยชน์ในกิจกรรมระหว่างประเทศ ซึ่งจะเป็นประโยชน์หรือเสียประโยชน์ในทางใดก็ได้

4. เจตนา

เอกสารการสอน # 7.3.9 กระทำกิจการที่ได้รับมอบหมายโดยทุจริต (มาตรา 126)

กระทำกิจการที่ได้รับมอบหมายโดยทุจริต (มาตรา 126)

1. ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลให้กระทำการของรัฐกับรัฐบาลต่างประเทศ

- ผู้กระทำจะเป็นใครก็ได้ บุคคลนั้นจะต้องได้รับมอบหมายจากรัฐบาลไทยให้กระทำการของรัฐกับรัฐบาลต่างประเทศ

2. ไม่ปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมาย

- มีความหมายรวมทั้งการปฏิบัติผิดไปจากที่ได้รับมอบหมาย

3. เจตนา

4. โดยทุจริต

- การไม่ปฏิบัติตามก็ต้องได้กระทำโดยเจตนาประกอบด้วยมูลเหตุชักจูงใจโดยทุจริตตาม มาตรา 1 (1)

เอกสารการสอน # 7.3.10 กระทำให้เกิดเหตุร้ายแก่ประเทศจากภายนอก (มาตรา 127)

กระทำให้เกิดเหตุร้ายแก่ประเทศจากภายนอก (มาตรา 127)

ความผิดตามวรรคแรก

1. กระทำการใดๆ

- กระทำการใดๆ กฎหมายมิได้จำกัดการกระทำไว้ คือจะกระทำการอย่างใดๆ ก็ผิดได้ทั้งสิ้น ความสำคัญจึงอยู่ที่ว่าได้กระทำโดยเจตนา และโดยมีมูลเหตุชักจูงใจ เพื่อให้เกิดเหตุร้ายแก่ประเทศไทยจากภายนอก

2. เจตนา

3. เพื่อให้เกิดเหตุร้ายแก่ประเทศจากภายนอก

- คำว่า “เหตุร้าย” มีความหมายกว้างเป็นเหตุใดๆ ก็ได้ที่เป็นอันตรายต่อความมั่นคงปลอดภัยของประเทศไม่ว่าในด้านการเมือง การปกครอง หรือเศรษฐกิจ แต่ต้องเป็นเหตุร้ายที่มาจากต่างประเทศ มิใช่เหตุร้ายจากภายในประเทศ

ความผิดตามวรรคท้าย

ถ้าเกิดผลขึ้นตามที่มุ่งหมายก็เป็นความผิดตามวรรคท้าย คือผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้นแต่เหตุร้ายนั้นจะต้องเป็นผลมาจากการกระทำของผู้กระทำจะเป็นผลโดยตรงหรือผลธรรมดาก็ได้

เอกสารการสอน # 7.3.11 การเตรียม พยายามกระทำความผิดและเป็นผู้สนับสนุน (มาตรา 128 และ 129)

การเตรียม พยายามกระทำความผิดและเป็นผู้สนับสนุน (มาตรา 128 และ 129)

1. เตรียมหรือพยายามกระทำ

- ผู้ใดเตรียมการ หรือพยายามกระทำความผิดใดๆ ในหมวดนี้ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น
- การเตรียม เป็นการกระทำก่อนเริ่มลงมือกระทำความผิด คือการกระทำก่อนจะถึงขั้น พยายามกระทำความผิด
- พยายามกระทำความผิด หมายถึง การลงมือกระทำผิดแล้วแต่กระทำไปไม่ตลอด หรือกระทำไปตลอดแล้วแต่ไม่บรรลุผลตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 80 และมาตรา 81

2. ผู้สนับสนุน

- ผู้ใดเป็นผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดใดๆ ในหมวดนี้ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในความผิดนั้น
- ผู้สนับสนุน ตามมาตรานี้มีความหมายตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 86

ความผิดต่อความสัมพันธ์ไมตรีกับต่างประเทศ

- กระทำต่อบุคคล
- กระทำต่อธงหรือเครื่องหมายแห่งรัฐ

1. กระทำต่อบุคคล

- ทำร้ายร่างกายหรือประทุษร้ายต่อเสรีภาพ
 - มาตรา 130 กระทำต่อราชาธิบดี ราชนินี ราชสามี รัชทายาทหรือประมุขแห่งรัฐต่างประเทศซึ่งมีสัมพันธไมตรี
 - มาตรา 131 กระทำต่อผู้แทนรัฐต่างประเทศ ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้มาสู่พระราชสำนัก
 - ทั้งสองกรณีพยายามกระทำความผิด ระวังโทษเช่นเดียวกันกับกระทำความผิดสำเร็จ
- ฆ่าหรือพยายามฆ่า
 - มาตรา 132 ได้กระทำต่อบุคคลตามมาตรา 130 หรือ มาตรา 131 ผลคือต้องระวังโทษหนักขึ้น
- หมิ่นประมาท ดูหมิ่น แสดงความอาฆาตมาดร้าย
 - มาตรา 133 กระทำต่อราชาธิบดี ราชนินี ราชสามี รัชทายาท หรือประมุขแห่งรัฐต่างประเทศ

2. กระทำต่อธงหรือเครื่องหมายแห่งรัฐ (มาตรา 135)

- กระทำการใด ๆ กระทำต่อธงหรือเครื่องหมายอื่นใด อันมีความหมายถึงรัฐต่างประเทศซึ่งมีสัมพันธไมตรี เพื่อเหยียดหยามรัฐ
 - จะกระทำด้วยประการใด ๆ ก็ได้แต่ต้องมีมูลเหตุชักจูงใจเพื่อเหยียดหยามรัฐนั้น
 - คล้ายกับมาตรา 118 แต่มาตรานี้เป็นการกระทำต่อธงหรือเครื่องหมายของรัฐต่างประเทศ

เอกสารการสอน # 7.5 ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย

ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย

- การกระทำความผิดเป็นการก่อการร้าย (มาตรา 135/1)
- การกระทำที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย (มาตรา 135/2)
- การเป็นผู้สนับสนุนตามมาตรา 135/1 หรือ มาตรา 135/2
- การเป็นสมาชิกคณะบุคคลที่มีการกระทำความผิดเป็นการก่อการร้าย (มาตรา 135/4)

เอกสารการสอน # 7.5.1 การกระทำความผิดเป็นการก่อการร้าย (ต่อ)

1. การกระทำความผิดเป็นการก่อการร้าย

1.1 ความผิดฐานก่อการร้าย (มาตรา 135/1)

การกระทำ

- (1) ผู้ใดใช้กำลังประทุษร้าย หรือกระทำการใดอันก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต หรืออันตรายอย่างร้ายแรงต่อร่างกาย หรือเสรีภาพของบุคคลใดๆ
- (2) ผู้ใดกระทำการใดอันก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ระบบการขนส่งสาธารณะ ระบบโทรคมนาคม หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะ
- (3) ผู้ใดกระทำการใดอันก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของรัฐหนึ่งรัฐใด หรือของบุคคลใด หรือต่อสิ่งแวดล้อม อันก่อให้เกิดหรือน่าจะก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจอย่างสำคัญ

ประกอบด้วยเจตนาพิเศษ

- เพื่อขู่เข็ญหรือบังคับรัฐบาลไทย รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ ให้กระทำหรือไม่กระทำการใดอันจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง หรือเพื่อสร้างความปั่นป่วนโดยให้เกิดความหวาดกลัวในหมู่ประชาชน (มาตรา 135 วรรคสอง)

1.2 ข้อยกเว้นความผิดฐานก่อการร้าย (มาตรา 135/1 วรรคสาม)

- หากเป็นการเดินขบวน ชุมนุม ประท้วง โต้แย้ง หรือเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องให้รัฐช่วยเหลือหรือให้ได้รับความเป็นธรรมอันเป็นการใช้เสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ ไม่เป็นการกระทำความผิดฐานก่อการร้าย

1.3 การสนับสนุนการก่อการร้าย (มาตรา 135/3)

- ผู้สนับสนุนการก่อการร้ายต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการ

2. การกระทำที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย

2.1 ความผิดที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย (มาตรา 135/2)

การกระทำ

(1) ผู้ใดเชื่อว่าจะกระทำการก่อการร้าย โดยมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าบุคคลนั้นจะกระทำการตามที่เชื่อจริง หรือ

(2) ผู้ใดสะสมกำลังพลหรืออาวุธ จัดหาหรือรวบรวมทรัพย์สิน ให้หรือรับการฝึก การก่อการร้าย เตรียมการอื่นใด หรือสมคบกัน เพื่อก่อการร้าย หรือกระทำความผิดใดๆ อันเป็นส่วนของแผนการเพื่อก่อการร้าย หรือยุยงประชาชนให้เข้ามามีส่วนในการก่อการร้าย หรือรู้ว่า มีผู้จะก่อการร้ายแล้วกระทำการใดอันเป็นการช่วยเหลือปกปิดไว้

2.2 การสนับสนุนความผิดที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย (มาตรา 135/3)

ผู้สนับสนุนความผิดที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการ

3. การเป็นสมาชิกคณะบุคคลที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้าย

- การเป็นสมาชิกคณะบุคคลที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้าย (มาตรา 134/4)
- ผู้ใดเป็นสมาชิกของคณะบุคคลซึ่งมีมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติกำหนดให้เป็นคณะบุคคลที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้ายและรัฐบาลไทยได้ประกาศให้ความรับรองมติ หรือประกาศดังกล่าวด้วย